

Sayğac əməliyyatları xidmətinin mühəndisi və böyük mühəndisi vəzifələri üzrə test tapşırıqları

1. Smart qaz sayğacının displeyində "ERROR 04" (və ya oxşar zavod kodu) yazısı kənar güclü maqnit sahəsinin cihaza yaxınlaşdırılması zamanı meydana çıxır. Bu zaman daxili klapan hansı rejimə keçir?

- A) Heç bir reaksiya baş vermir, ekran sönür
- B) Sayğac qaz səfini ikiqat sürətlə hesablamağa başlayır
- C) Klapan tamamilə açıq qalır və abonentə pulsuz qaz verilir
- D) Sayğac öz-özünə daxili proqramını yeniləyir
- E) Müdaxilə və oğurluq cəhdi kimi qeydə alınaraq klapan avtomatik qapanır və yalnız aktla mühəndis tərəfindən açıla bilər

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Smart sayğacların kənar müdaxilədən mühafizə təlimatı

2. Qanunun tələblərini pozmaqla, dövlət tənzimlənməsi sahəsinə aid olan kommersiya obyektində yoxlanılmamış, tipi təsdiq edilməmiş və ya saxta yoxlama nişanı olan qaz sayğacının tətbiqinə görə mühəndis və hüquqi şəxs qanunvericiliyə əsasən hansı məsuliyyəti daşıyır?

- A) Onlara yalnız növbəti ayın qaz limitini artırmaq cəzası tətbiq olunur
- B) Yalnız daxili şifahi xəbərdarlıq alırlar və heç bir hüquqi məsuliyyət yaranmır
- C) Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məclisinə (və ya müvafiq qanunvericiliyə) uyğun olaraq inzibati və ya cinayət məsuliyyəti daşıyırlar
- D) Məsuliyyət yalnız sayğac istehsalçısının üzərinə düşür, istismar edən tərəf tam azaddır
- E) İki il müddətinə bütün sayğac əməliyyatları sahəsi ölkədə tamamilə dayandırılır

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 23 (Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət)

3. Quraşdırma qaydalarına əsasən, qaz boru xəttində aparılan hansı texnoloji əməliyyatdan əvvəl məişət qaz sayğacı mütləq xətdən sökülərək kənarlaşdırılmalıdır?

- A) Sayğacın mexaniki rəqəmlərinin vizual yoxlanılmasından əvvəl
- B) Borunun xarici səthinin adi fırça ilə rənglənməsi prosesindən əvvəl
- C) Abonentin smart-karta məsafədən pul yükləmə əməliyyatından dərhal əvvəl
- D) Boru kəmərinə aparılan qaynaq işlərindən və xəttin yüksək təzyiqə üfürülməsindən əvvəl
- E) Mənzildə məişət cihazlarının yerinin dəyişdirilməsi günlərində

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

4. Böyük mühəndis olaraq sayğac qovşağında cihazı analiz edirsiniz. Şkalanın son qiyməti 1,0 MPa olan və dəqiqlik sinfi 1,5 olaraq təyin edilmiş bir manometr üçün QOST 2405-88-ə görə icazə verilən əsas mütləq xəta həddi neçə MPa təşkil edir?

- A) $\pm 0,150$ MPa
- B) $\pm 0,015$ MPa
- C) $\pm 0,001$ MPa
- D) $\pm 0,500$ MPa
- E) $\pm 1,500$ MPa

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88 / Metroloji hesablama formulu: Xəta = Şkala həddi $\times$ (Dəqiqlik sinfi / 100) = $1,0 \times (1,5 / 100) = \pm 0,015$ MPa

5. Məişət membranlı qaz sayğaclarının daxili kinematik mexanizmində tətbiq olunan "Krank-şatun" (Dirsekli val-şatun) qurğusunun və klapən paylayıcı mexanizminin (Valve grid) əsas mühəndislik vəzifəsi nədən ibarətdir?

- A) Sayğacın daxili temperaturunu sabit 20 dərəcədə saxlamaq
- B) Qazın daxili təzyiqini mexaniki olaraq 2 bar artırmaq
- C) Smart-kartın elektron kodunu mexaniki koda çevirmək
- D) Qazın daxilindəki su damcılarını borudan xaricə atmaq
- E) Membranların irəli-geri xətti hərəkətini siferblatın (hesablayıcının) fırlanma hərəkətinə çevirmək və qaz axınına kameralar arasında növbəli paylamaq

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: Membranlı qaz sayğaclarının daxili konstruktiv və kinematik hesabat dərsləkləri

6. Elektron qaz korrektorunun bimetallik və ya müqavimət tipli temperatur sensorları işləyərkən temperaturun dəyişməsi ilə materialın hansı fiziki xassəsinin dəyişməsi prinsipinə əsaslanır?

- A) Keçiricinin elektrik müqavimətinin temperaturdan asılı olaraq dəyişməsi
- B) Sensorun daxili maqnit nüvəsinin kütləsinin artması
- C) Sensor materialının kimyəvi tərkibinin tamamilə başqa maddəyə çevrilməsi
- D) Cihazın xarici izolyasiya rənginin istidən tündləşməsi
- E) Qazın sensor daxilində radioaktiv şüalanma yaratması

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərsləkləri, "Maddələrin elektrik xassələri, Müqavimətin temperaturdan asılılığı

7. Zavod təlimatlarına görə, montaj zamanı qazın giriş borusu sayğacın hansı ştuserinə bağlanmalıdır və bu səhv edildikdə hansı problem yaranır?

- A) Səhv bağlandıqda qazın temperaturu dərhal müsbət 200 dərəcəyə qədər yüksələcəkdir
- B) İstənilən ştuserə bağlana bilər, çünki membranlı sayğaclar hər iki istiqamətdə eyni hesabı aparır

- C) Yalnız sayğacın batareya qapağının altındakı daxili elektron test yuvasına bağlanmalıdır
- D) Üzərində giriş oxu olan ştuserə bağlanmalıdır; əks halda sayğac ya tərsinə fırlanacaq, ya da smart sayğaclarla klapan qapanaraq qaz keçidini tam bloklayacaqdır
- E) Giriş borusu mütləq sayğacın LCD ekranının mərkəzinə gətirilib qaynaq edilməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı / İş prinsipləri alqoritmləri

8. Təbii qazın havada hansı həcm payı (konsentrasiyası) intervalında partlayış təhlükəli qarışıq əmələ gəlir?

- A) %4,4-dən %17,0-ə qədər
- B) %1,0-dən %4,0-ə qədər
- C) %15,0-dən %30,0-a qədər
- D) %20,0-dən %50,0-ə qədər
- E) %0,5-dən %2,5-ə qədər

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 5.1

9. "Qazdan istifadə Qaydaları"na uyğun olaraq, istehlakçının qaz sayğacına kənar müdaxilə edilməsi (plombun qırılması, korpusun deşilməsi və s.) faktı aşkarlandıqda, yenidən hesablaşma dövrü hansı müddəti əhatə edə bilər və hesablama hansı metodla aparılır?

- A) Son 5 ilin ümumi qaz sərfi tapılır və üzərinə yüz faiz cərimə əlavə edilir
- B) İstehlakçının obyektə gətirdüyü ilk gündən etibarən bütün illər üçün borc yazılır
- C) Müdaxilənin baş vermə tarixi sənədlə sübut edilə bildiyi dövr (maksimum 6 aydan çox olmamaqla) üçün qaz avadanlıqlarının sutkalıq iş rejiminin müddətinə görə yenidən hesablanır
- D) Hesablama yalnız son 1 həftəni əhatə edir və abonentin orta statistik göstəricisi ilə bərabərləşdirilir
- E) Qaydalar kənar müdaxilə zamanı hər hansı yenidən hesablaşmanı qadağan edir, yalnız sayğac dəyişdirilir

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.9

10. Zavod istismar təlimatına əsasən, məişət qaz sayğacının quraşdırılacağı otağın və ya ərazinin şəraiti ilə bağlı qoyulan ən fundamental tələb hansıdır?

- A) Sayğac quraşdırılan otağa mənzil sahibinin daxil olması qanunla tam qadağan edilməlidir
- B) Heç bir pəncərəsi və qapısı olmayan, tam qapalı və havasız zirzəmi olmalıdır
- C) Otağın temperaturu daimi olaraq yalnız mənfə 50 dərəcə daxilində saxlanılmalıdır
- D) Otaq yalnız sənaye turşularının və tezalısan boyaların saxlanıldığı anbar olmalıdır
- E) Təbii havalandırma (pəncərə və ya ventilyasiya kanalı) imkanı olmalı, rütubət və aqressiv kimyəvi buxarlar normanı aşmamalıdır

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

11. Elektron hesab-faktura hansıdır?

- A) Hesab-faktura istehlakçılara qazın satışında dəqiq uçotunu aparan sənəddir
- B) İki müəssisə arasında bağlanmış müqavilə əsasında qaz satışını əksətdirən sənəddir
- C) Müəssisə daxilində sahələr arasında mal-materialların uçotunu aparan sənəddir
- D) Məlumatları özündə əks etdirən elektron formada hazırlanan sənəddir
- E) Hesab-faktura mühasibatlıqda müəssisənin iqtisadi vəziyyətini əks etdirən bir sənəddir

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetin 28 sentyabr 2009-cu il 156 nömrəli qərarı. Bakı, 2009

12. Standarta əsasən, atmosfer təzyiqindən həm yüksək (müsbət), həm də aşağı (mənfi/vakuum) təzyiqləri ölçmək üçün nəzərdə tutulmuş cihaz necə adlanır?

- A) Vakuummetr
- B) Dartıölçən (tyaqomer)
- C) Manovakuummetr
- D) Mayeölçən
- E) Barometr-aneroid

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 1.1

13. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2900 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 604
- B) 556
- C) 550
- D) 610
- E) 590

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

14. Qaz şəbəkələrinə qanunsuz qoşulma halları aşkar edildikdə qazpaylayıcı sistem operatoru hansı işləri görməlidir?

- A) Qanunsuz xəttin qoşulması faktının qeydə alınması ilə bağlı xüsusi akt tərtib edilməlidir
- B) Qanunsuz xəttin təhlükəsizlik qaydalarına uyğunluğunun yoxlanılması üçün tədbirlər görməli və dəymiş zərərin ödənilməsinə qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin şəxsdən tələb etməlidir
- C) Qazdan istifadəyə dair alqı-satqı müqaviləsinin ləğv etməli və belə hallara gələcəkdə bir daha yol verilməməsinə həmin şəxsdən tələb etməlidir
- D) Qanunsuz xətti dərhal qaz şəbəkəsindən ayırmaqla, qazın verilməsini dayandırmaqlı və dəymiş zərərin ödənilməsinə qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin şəxsdən tələb etməlidir
- E) Qanunsuz qoşulma barədə dərhal hüquq mühafizə orqanlarına xəbər verməli və dəymiş zərərin ödənilməsinə qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin şəxsdən tələb etməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları.

15. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2550 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 415
- B) 451
- C) 470
- D) 416.5
- E) 450,5

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

16. Sənaye obyektinin qaz ölçmə məntəqəsində manometr 8 bar təzyiq göstərir. Bu təzyiqi fizika dərslərindəki standart kilopaskal (kPa) vahidi ilə ifadə etmək tələb olunarsa, düzgün cavab hansı olar?

- A) 0,8 kPa
- B) 80 kPa
- C) 8000 kPa
- D) 8 kPa
- E) 800 kPa

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərsləri, "Bar və kPa çevrilmə qanunları" (1 bar = 100 kPa)

17. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3210 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 782
- B) 621
- C) 649
- D) 681.5
- E) 668

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

18. Sənaye sayğac qovşağında qazın mütləq temperaturu (K) 2 dəfə artırılmış, eyni zamanda qazın həcmi sabit saxlanılmışdır ($V=\text{const}$). Molekulyar fizika dərslərindəki izoxor proses qanununa əsasən, qazın daxili təzyiqi necə dəyişər?

- A) Sabit qalar (dəyişməz)
- B) 2 dəfə azar
- C) 2 dəfə artar
- D) 4 dəfə artar
- E) Sifıra bərabər olar

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslikləri, "İdeal qazın qanunları, Şarl qanunu (İzoxor proses)"

19. Məişət qaz sayğacının texniki pasportunda qeyd olunan " $V = 1.2 \text{ dm}^3$ " göstəricisi nəyi ifadə edir?

- A) Sayğacdən keçən qazın maksimal sürətini
- B) Sayğacın ümumi xarici çəkisini kiloqramla
- C) Sayğacın qoşulma borusunun ümumi uzunluğunu
- D) Sayğacın ölçmə kamerasının daxili dövrü həcmi (tsikl həcmi)
- E) Cihazın batareyasının gərginlik tutumunu

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Membranlı qaz sayğaclarının texniki pasportu, "Əsas parametrlər"

20. Məişət membranlı qaz sayğacının zavod sənədlərinə görə, təzyiq itkisi (ΔP) maksimum qaz sərfində ($Q_{\max}$) adətən hansı kritik həddi aşmamalıdır?

- A) 1 Pa
- B) 500 kPa (5 bar)
- C) 1000 mbar (1 bar)
- D) 200 Pa (və ya müvafiq olaraq 2 mbar)
- E) Membranlı sayğaclarla təzyiq itkisi həmişə sıfıra bərabər olur

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının texniki şərtləri, "Hidravlik müqavimət parametrləri"

21. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2750 m^3 qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 466,5
- B) 460
- C) 520
- D) 620
- E) 511

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

22. "Qazdan istifadə Qaydaları"na əsasən, qaz sayğacının göstəricisinə əsasən qaz paylayıcısı tərəfindən istehlakçıya hesablaşma sənədi (bildiriş/hesab) qazın istifadə edildiyi aydan sonrakı ayın neçənci günündən gec olmayaraq təqdim edilməlidir?

- A) Hesablaşma sənədi 3 aydan bir təqdim olunur
- B) Sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq
- C) Cari ayın sonuncu iş günündə
- D) Sonrakı ayın 10-dan gec olmayaraq

E) Qazdan istifadə edildiyi gündən dərhal 24 saat sonra

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.12

23. Müqavilənin ləğv edilməsi barədə müraciət olduğu halda qaz paylayıcı tərəfindən hansı müddətdə qərar qəbul edilməlidir?

- A) Razılıq əsasında
- B) Dərhal
- C) 2 gün müddətində
- D) 10 gün müddətində
- E) 5 gün müddətində

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları.

24. Zavod istismar təlimatına uyğun olaraq, sayğacın quraşdırıldığı qaz xəttində təmir zamanı qaz sızmasının qarşısını operativ almaq üçün sayğacdən dərhal əvvəl hansı cihaz quraşdırılmalıdır?

- A) Yalnız qazın tərkibini vizual göstərən şəffaf rezin boru
- B) Yüksək təzyiqli avtomatik kompressor
- C) Qaz sərfindən asılı olaraq temperaturu tənzimləyən elektrik qızdırıcısı
- D) Qaz xəttindəki daxili təzyiqi 10 dəfə artıran mexaniki nasos
- E) Qaz axınıni tamamilə bağlayan və açan operativ əl kranı

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

25. 2025-ci il ərzində smart sayğaca 390 kubmetr yükləndikdən sonra istehlakçı smart kartına 24 AZN ödəniş edib smart sayğaca yükləyərkən balans neçə kumetr qaz oturacaq?

- A) 190
- B) 180
- C) 205
- D) 192
- E) 125

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

26. Membranlı məişət qaz sayğaclarının zavod texniki pasportuna əsasən, cihazın normal fəaliyyət göstərə bildiyi standart ətraf mühit temperatur intervalı adətən hansı hədlərdə qəbul edilir?

- A) -100 °C-dən 0 °C-ə qədər
- B) 0 °C-dən +10 °C-ə qədər
- C) -40 °C-dən +50 °C-ə qədər
- D) +50 °C-dən +100 °C-ə qədər
- E) Sayğac yalnız sabit +20 °C temperaturda işləyə bilər

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "İqlim şərtləri"

27. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3165 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 611
- B) 635.50
- C) 653
- D) 570.25
- E) 625

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

28. Standarta əsasən, manometrlərin və digər təzyiqölçən cihazların şkalaları hansı beynəlxalq və ya qəbul olunmuş ölçü vahidlərində ifadə olunmalıdır?

- A) Nyuton, Joul, Kalori, Metr
- B) PSI, mm c.st., mm su st., dərəcə Selsi
- C) Kubmetr, litr, ton, kiloqram
- D) Amper, Volt, Om, Vatt
- E) Pa, kPa, MPa, bar, mbar, kqf/sm²

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 1.2

29. G4 markalı məişət qaz sayğacının zavod pasportuna əsasən, cihazın icazə verdiyi maksimum qaz sərfi ($(Q_{\max})$) saatda neçə kubmetr təşkil edir?

- A) 1,6 m³/saat
- B) 4 m³/saat
- C) 10 m³/saat
- D) 6 m³/saat
- E) 2,5 m³/saat

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: G4 qaz sayğacının texniki pasportu

30. Fizika kursunda qazların kinetik nəzəriyyəsində tətbiq olunan 1 bar sistemdən kənar təzyiq vahidi, SI sisteminin kilopaskal (kPa) vahidi ilə necə ifadə olunur?

- A) 1000 kPa
- B) 10 kPa
- C) 100 kPa
- D) 1 kPa
- E) 0,1 kPa

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Ümumi Fizika, Molekulyar fizika və termodinamika dərsləkləri

31. Smart-kartlı məişət qaz sayğacının displeyində "P-OFF" (və ya "VALVE CLOSED") yazısının görünməsi zavod təlimatlarına görə nəyi ifadə edir?

- A) Abonentin smart-kartının daxilə sındığını
- B) Sayğacın daxili yaddaşının tamamilə silindiğini
- C) Dövlət metroloji yoxlama müddətinin uğurla bitdiyini
- D) Sayğacın xarici temperaturunun normadan çox yüksək olduğunu
- E) Sayğacın daxili qoruyucu klapanının qapandığını və qazın verilişinin dayandığını

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Smart qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Xəta kodları"

32. Dövlət tənzimlənməsi sahəsində istifadə olunan qaz sayğaclarının növbəti dövrü yoxlanılması arasındakı vaxt intervalı (yoxlamalararası interval) kim və ya hansı qurum tərəfindən müəyyən edilir və təsdiq olunur?

- A) Ölçü vasitəsinin tipini təsdiq edərkən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı (müvafiq dövlət agentliyi) tərəfindən
- B) Sayğacı öz mənzilində istifadə edən abonentin fərdi istəyi ilə
- C) "Azəriqaz" İB-nin hər hansı yerli sahə rəhbərinin şifahi sərəncamı ilə
- D) Sayğacı quraşdıran podratçı quraşdırma briqadasının rəhbəri tərəfindən

E) Yalnız sayğacın gövdəsinin materialını təmin edən metallurgiya zavodu tərəfindən

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 12 və 13

33. QOST 2405-88-ə görə, manometrlərin sınaqları və yoxlanılması zamanı təzyiqin artırılması və azaldılması prosesində cihazın əqrəbinin hərəkəti necə olmalıdır?

- A) Əqrəbin hərəkət trayektoriyası standartda əsasən yoxlanılmır
- B) Hər rəqəmdən bir 5 saniyəlik tam dayanmalıdır
- C) Yalnız turbulent rejimdə titrəyərək hərəkət etməlidir
- D) Təzyiq artdıqca əqrəb geriye (saat əqrəbinin əksinə) fırlanmalıdır
- E) Səmt daxilində tamamilə rəvan, sıçrayışsız və ilişmələrsiz hərəkət etməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

34. Köhnə nəsil qaz avadanlıqlarının texniki pasportlarında rast gəlinən 1 kqf/sm² (texniki atmosfer) təzyiq dəyəri mühəndislik hesabatlarında təxminən hansı bar dəyərinə bərabər qəbul edilir?

- A) 100 bar
- B) 10 bar
- C) 0,01 bar
- D) 1 bar
- E) 0,001 bar

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Ümumi fizika və metroloji dərsliklər, "Vahidlərin konversiyası"

35. Böyük mühəndis tərəfindən yüksək vibrasiyalı qaz kompressor stansiyasında QOST 2405-88-ə uyğun cihaz seçilərkən, siferblatda hansı iqlim və fiziki təsir qrupunun (məsələn, V4 və ya F1 vibrasiya davamlılıq qrupu) markalanması mütləq yoxlanılmalıdır?

- A) Regionun seysmik zəlzələ dərəcəsi qrupu
- B) Sayğacın batareya tutumu qrupu
- C) Borunun daxili sızma əmsalı sinfi
- D) Vibrasiya davamlılıq qrupu və maye doldurulma normaları (qliserinli/silikonlu gövdə işarəsi)
- E) Cihazın xarici rənginin ultrabənövşəyi şüaya dözümlülük sinfi

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

36. QOST 5542-2022-yə əsasən, karbohidrogenlərin şəh nöqtəsi temperaturunun müəyyən edilməsinin əsas mühəndislik məqsədi nədir?

- A) Qazın tərkibindəki metan payını süni şəkildə artırmaq
- B) Boru kəmərlərində maye karbohidrogen fazasının (kondensatın) ayrılma riskini qiymətləndirmək və sayğac xətlərinin qarşısını almaq
- C) Qaz sızmalarını rəngli duman vasitəsilə vizual aşkar etmək
- D) Qazın axın sürətini kritik həddə qədər sürətləndirmək
- E) Sayğacın elektron korrektorunun temperatur daxili xətasını sıfırlamaq

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 4

37. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3500 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 754
- B) 730
- C) 736
- D) 720
- E) 730

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

38. QOST 5542-2022 standartına əsasən, qazın tərkibindəki oksigenin (O_2) molyar payı maksimum neçə faiz olmalıdır?

- A) %2,500-dən çox olmamalıdır
- B) %0,500-dən çox olmamalıdır
- C) %1,000-dən çox olmamalıdır
- D) %0,050-dən çox olmamalıdır
- E) Oksigenin miqdarı üçün heç bir məhdudiyyət yoxdur

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Cədvəl 1

39. Qanuna əsasən, qaz sayğaclarının yoxlanılması ilə dövlət tənzimlənməsi sahəsinə aid edilməyən digər ölçü vasitələrinin kalibrlənməsi arasındakı əsas hüquqi fərq nədən ibarətdir?

- A) Qanun yoxlama anlayışını ləğv edərək yalnız kalibrlənməni məcburi qəbul edir
- B) Kalibrlənmə yalnız dövlət qurumları tərəfindən, yoxlama isə istənilən fərdi şəxs tərəfindən aparılır
- C) Yoxlama zamanı sayğacın xətası tapılmaz, kalibrlənmədə isə sayğac tamamilə sökülür

D) Yoxlama dövlət tənzimlənməsi sahəsində məcburidir, kalibrlənmə isə könüllü xarakter daşıyır və yoxlamanı əvəz etmir

E) Yoxlama yalnız xarici ölkələrdə, kalibrlənmə isə yalnız Azərbaycan ərazisində keçərlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 13 və Maddə 18

40. Mühəndis sahədə istismar olunan bir qaz xəttinin temperaturunun 25 °C-dən 55 °C-ə qədər yüksəldiyini müəyyən edir. Fizika dərsliklərindəki temperatur fərqi (ΔT) prinsiplərinə əsasən, bu artım Kelvin şkalası ilə nə qədər fərq yaradır?

A) 30 K

B) 303.15 K

C) 273.15 K

D) 55 K

E) 0 K

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslikləri, "Temperatur fərqlərinin hesablanması" ($\Delta T = \Delta t$)

41. Membranlı qaz sayğaclarının zavod kalibrlənməsi zamanı aşağı sərtlərdə ($(Q_{\min})$ ilə $(0.1Q_{\max})$) arasında) yol verilən maksimum metroloji xəta həddi adətən pasportda nə qədər qeyd olunur?

A) Aşağı sərtlərdə xəta normalaşdırılmır

B) $\pm 1,0 \%$

C) $\pm 0,1 \%$

D) $\pm 5,0 \%$

E) $\pm 3,0 \%$

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının texniki xarakteristikası, "İcazə verilən xətlər"

42. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2236 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

A) 351.2

B) 377.92

C) 354.7

D) 417.4

E) 432.7

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

43. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3672 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 787.60
- B) 740
- C) 725.8
- D) 710.6
- E) 801.20

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

44. Sayğacın ştuserləri (birləşmə boruları) ilə xəttin qaykaları arasında qaz sızmasının qarşısını almaq üçün hansı materialların istifadəsi zavod tərəfindən tövsiyə olunur?

- A) Yivlərin arasına sıxışdırılmış quru ağac yonqarı
- B) Adi kağız yapışqan lentləri (skotç) və ya tibbi bint parçası
- C) İnşaat gipsi, sement məhlulu və ya gil qarışığı
- D) Qaza davamlı xüsusi sızdırmazlıq lenti (FUM) və keyfiyyətli paronit/rezin contalar
- E) Birləşmə yerinə xaricdən sürtülən qalın rəngli plastik gil məhlulu

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

45. Qanuna uyğun olaraq, dövlət tənzimlənməsinə aid olan sahədə (məsələn, qazın kommersiya uçotunda) tətbiq edilən ölçü vasitələrinin tipi mütləq şəkildə harada qeydiyyatla alınmalıdır?

- A) Standartlaşdırma üzrə beynəlxalq təşkilatın reyestrində
- B) Regional qaz idarəsinin daxilindəki arxiv bazasında
- C) Ölçü vasitələrinin istehsalçı zavodunun reyestrində
- D) Ölçü vasitələrinin dövlət reyestrində
- E) Müqavilə bağlayan tərəflərin şəxsi hesabat bazasında

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 12 (Ölçü vasitələrinin tiplərinin təsdiqi)

46. Standarta əsasən, manometrlərin birləşdirici ştuserinin yivləri (rezbaları) hansı standart tiplərə uyğun olaraq hazırlanmalıdır?

- A) Metrik yiv (M) və ya Düymlü (Metrik boru) yivi (G)
- B) Yalnız üçbucaqlı plastik keçid yivləri
- C) Heç bir yiv olmamalıdır, yalnız yapışqanla bərkidilməlidir

- D) Solaxay kvadrat formalı xüsusi yiv tipləri
- E) Yalnız avtomobil təkər ventili tipində yivsiz keçid

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

47. QOST 2405-88-ə əsasən, manometrlərin dəqiqlik sinifləri (Class of Accuracy) üçün aşağıdakı sıralamalardan hansı standartlaşdırılmış dərəcələri tam düzgün əks etdirir?

- A) 5,0; 10,0; 15,0; 20,0
- B) 1,1; 2,2; 3,3; 4,4; 5,5
- C) 0,5; 1,2; 2,3; 3,4; 4,5
- D) 0,4; 0,6; 1,0; 1,5; 2,5; 4,0
- E) Dəqiqlik sinifləri rəqəmlərlə yox, yalnız "A", "B", "C" hərfləri ilə işarələnir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 2.1

48. Qazın pərakəndə satış qiyməti (tarifləri) kim tərəfindən tənzimlənir?

- A) Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
- B) Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi
- C) Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti
- D) Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası
- E) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan
İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları.

49. Böyük mühəndis olaraq qeyri-məişət (sənaye) obyektində sayğacın işləmədiyi və ya zədələndiyi dövr üçün sərf olunmuş qazın həcmnin hesablanmasına nəzarət edirsiniz. Qaydalara əsasən, sayğacın işləmədiyi müddətdə istehlak olunmuş qazın həcmi hansı qaydada hesablanır?

- A) Region üzrə ən çox qaz işlədən analoji müəssisənin sərfi ilə eyniləşdirilməklə
- B) Obyektin daxilindəki bütün qaz avadanlıqlarının 24 saat fasiləsiz maksimum güclə işləməsi ssenarisi ilə
- C) İstehlakçının özünün təqdim etdiyi yazılı şifahi bəyanat əsasında
- D) Sayğacın zədələnməsindən əvvəlki qaz paylayıcısı tərəfindən qəbul edilmiş son 3 ayın orta gündəlik sərfi əsas götürülməklə (zədələnmə müddəti 1 aydan çox olmamaq şərti ilə)
- E) Sayğacın işləmədiyi günlər tamamilə sıfır hesab olunur və kommersiya hesabatına daxil edilmir

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.6

50. Sahə mühəndisi qaz kəmərinə təzyiqin 0,4 MPa (Meqapaskal) olduğunu ölçür. Bu təzyiq dəyəri bar vahidi ilə nə qədərdir?

- A) 0,4 bar
- B) 40 bar
- C) 4 bar
- D) 400 bar
- E) 0,04 bar

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslikləri, "MPa və bar münasibətləri" (1 bar = 0,1 MPa)

51. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 1950 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 305
- B) 285
- C) 315
- D) 294
- E) 310

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

52. QOST 2405-88 standartı aşağıdakı cihazlardan hansının ümumi texniki şərtlərini və metroloji tələblərini tənzimləyir?

- A) Boru kəmərlərinin daxili korroziya dərəcəsini ölçən cihazlar
- B) Ultrasəs və turbin tipli qaz sərfi sayğacları
- C) Maye qaz balonlarının elektron çəki tərəziləri
- D) Sənaye obyektlərinin avtomatlaşdırılmış temperatur tənzimləyiciləri
- E) Manometrlər, vakuummetrlər, manovakuummetrlər, dartıölçənlər, mayeölçənlər və dartı-mayeölçənlər

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 1

53. QOST 2405-88 standartına görə, istehsal olunan manometrlərin gövdəsi və daxili mexanizmi ətraf mühit amillərindən (toz və su) qorunma dərəcəsinə görə hansı beynəlxalq standartda uyğun təsnif edilməlidir?

- A) Kimyəvi maddələrin turşuluq (pH) dərəcəsinə görə
- B) Avtomobillərin rəng kodu standartına görə
- C) Kompüter prosessorlarının tezlik sinfinə görə
- D) Tikinti materiallarının akustik izolyasiya dərəcəsinə görə
- E) IP (Ingress Protection) kodlarına görə (məsələn, IP40, IP54, IP65 və s.)

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 2.1

54. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2020 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 308
- B) 301.2
- C) 303
- D) 330.4
- E) 355.2

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

55. Qaz sızmalarının vaxtında aşkar edilməsi üçün qaza xarakterik iyin verilməsi texnoloji prosesi necə adlanır?

- A) Katalizasiya
- B) Odorizasiya
- C) Filtrasiya
- D) Absorbsiya
- E) Sublimasiya

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 4

56. Su buxarının şəh nöqtəsi temperaturunu təyin etmək üçün QOST 20060 standartına əsasən laboratoriyalarda hansı prinsipial sınaq metodundan istifadə olunur və QOST 5542-2022 buna istinad edir?

- A) Qaz xromatoqrafiyası və kütlə-spektrometriya analiz metodu
- B) Kimyəvi kulonometrik titrləmə və neytrallaşdırma metodu

- C) Kondensasiya metodu (güzgüli şəh nöqtəsi cihazı vasitəsilə soyuma temperaturunun ölçülməsi)
- D) Akustik exolot rezonans səs dalğası metodu
- E) Lazer refraksiyası vasitəsilə optik sıxlığın təyini metodu

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 8

57. Məişət smart sayğaclarında daxili elektrik qidalanmasını təmin edən litium batareyasının ömrü zavod tərəfindən normal şəraitdə minimum neçə il zəmanətlə müəyyən edilir?

- A) 6 ay
- B) 1 ay
- C) 10 il (və ya yoxlamalararası interval müddəti qədər)
- D) 15 ay
- E) 2 il

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Elektron məişət qaz sayğaclarının texniki pasportu

58. Temperatur vahidlərinin tarixi və inkişafını təsvir edən fizika dərslərlərinə görə, temperaturun Selsi şkalası qurularkən hansı iki təbii və sabit fiziki hadisə etalon nöqtə (0 və 100 dərəcə) olaraq seçilmişdir?

- A) Cıvənin donma temperaturu və dəmirin ərimə nöqtəsi
- B) Saf metanın alışma temperaturu və azotun mayələşmə nöqtəsi
- C) İnsanın normal bədən temperaturu və mütləq sıfır nöqtəsi
- D) Standart atmosfer təzyiqində suyun donması və suyun qaynaması
- E) Günəşin səthinin temperaturu və yer qabığının orta temperature

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslərləri, "Termometrlərin dərəcələnməsi və Selsi şkalası"

59. Məişət qaz şəbəkələrində istifadə olunan 1 millibar (mbar) təzyiq neçə Paskala (Pa) ekvivalentdir?

- A) 1 Pa
- B) 10 Pa
- C) 1000 Pa
- D) 100 Pa
- E) 0,1 Pa

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslərləri, "Kiçiltmə prefiksləri (Milli) və təzyiq şkalaları"

60. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2535 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 450,4
- B) 379,5
- C) 397,5
- D) 412.75
- E) 446.5

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

61. Əhali abonentinin 2025-cü ildə istifadə etdiyi 3050 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 610.5
- B) 601
- C) 615
- D) 541.5
- E) 595.5

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

62. Zavod təlimatlarına əsasən, məişət qaz sayğaclarının gövdəsi üzərində quraşdırılmış ox işarəsinin əsas texnoloji təyinatı nədir?

- A) Qaz axınının boru kəmərinə daxilolma və xaricolma istiqamətini göstərmək
- B) Sayğacın yalnız yuxarı tərəfini vizual işarələmək
- C) Smart-kartın oxuyucuya daxil edilmə istiqamətini bildirmək
- D) Sayğacın dövlət yoxlamasından keçdiyi ili göstərmək
- E) Qaz sızması baş verdikdə təhlükəsizlik çıxışını göstərmək

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Quraşdırma qaydaları"

63. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3120 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 610
- B) 670
- C) 622
- D) 559
- E) 610

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

64. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2600 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 480
- B) 420
- C) 429
- D) 466
- E) 400

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

65. QOST 5542-2022 standartına görə, təbii qazın tərkibindəki hansı göstəricinin normaları bu standartla məhdudlaşdırılmır, lakin sənədlərdə təyini mütləqdir?

- A) Karbon qazının molyar payı
- B) Hidrogen-sulfidın kütlə konsentrasiyası
- C) Merkaptan kükürdünün kütlə konsentrasiyası
- D) Komponent tərkibi (metan, etan, propan, butan və s. molyar payı)
- E) Oksigenin molyar payı

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 4.1

66. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2356 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 520
- B) 448.85
- C) 404.32
- D) 375.2
- E) 380

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

67. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2222 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 344.2
- B) 374.84
- C) 434.2
- D) 348.4
- E) 423.4

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

68. Böyük mühəndis sayğac qovşağında qazın tərkib analizini (xromatoqrafiya sənədini) təhlil edir. Wobbe əmsalı (Wobbe Index) mühəndislik hesabatlarında əsasən hansı məqsədlə tələb olunur və istifadə edilir?

- A) Qaz sayğacının sensorlarının ultrasəs dalğa sürətini kalibrləmək üçün
- B) Sayğacın daxili rotorunun mexaniki sürtünmə dərəcəsini hesablamaq üçün
- C) Boru daxilində qaz axınının laminar və ya turbulent rejimdə olmasını tapmaq üçün
- D) Qaz kəmərinə vurulan odorantın boruda itmə sürətini təyin etmək üçün
- E) Müxtəlif tərkibli təbii qazların qazıyanma qurğularında yanma sabitliyini və əvəzlənmə qabiliyyətini qiymətləndirmək üçün

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022 / QOST 31369

69. QOST 5542-2022 standartına əsasən, qaz paylayıcı şəbəkələrə ötürülən qazın fiziki-kimyəvi göstəriciləri hansı standart şərait parametrlərinə gətirilərək sənədləşdirilir?

- A) $T = 20\text{ }^{\circ}\text{C}$; $P = 101,325\text{ kPa}$
- B) $T = 0\text{ }^{\circ}\text{C}$; $P = 100,000\text{ kPa}$
- C) $T = 15\text{ }^{\circ}\text{C}$; $P = 98,100\text{ kPa}$
- D) $T = 25\text{ }^{\circ}\text{C}$; $P = 101,325\text{ kPa}$
- E) $T = -5\text{ }^{\circ}\text{C}$; $P = 760\text{ mm c.st.}$

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022 / QOST 2939-63

70. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3333 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 612.75
- B) 626.6
- C) 685.9
- D) 646.6
- E) 656.6

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

71. QOST 2405-88-ə əsasən, təzyiqölçən cihazların nominal iş şəraiti üçün standart ətraf mühit temperaturu (əgər xüsusi iqlim qrupu qeyd edilməyibsə) neçə dərəcə qəbul edilir?

- A) $(50 \pm 1)\text{ }^{\circ}\text{C}$
- B) $(0 \pm 5)\text{ }^{\circ}\text{C}$
- C) $(20 \pm 2)\text{ }^{\circ}\text{C}$
- D) $(-20 \pm 2)\text{ }^{\circ}\text{C}$

E) $(100 \pm 10) ^\circ\text{C}$

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

72. Quraşdırma əməliyyatı tam başa çatdıqdan sonra sayğacın birləşmə yerlərində qaz sızmasının yoxlanılması zamanı zavod qaydalarına görə hansı hərəkət qəti qadağandır?

- A) Birləşmə yerlərinə sızma təyin edən sənaye spreyləri vurmaq
- B) Sızma təyin edən xüsusi sabun köpüyü məhlulundan istifadə etmək
- C) Sahəyə portativ elektron qaz detektoru (sızmaölçən) yaxınlaşdırmaq
- D) Qaz xəttindəki təzyiqi manometr vasitəsilə nəzarətdə saxlamaq
- E) Yivli birləşmələrə açıq alov (kibrit və ya alışqan odu) yaxınlaşdırmaqla yoxlamaq

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

73. Müasir rəqəmsal və smart məişət qaz sayğaclarının daxili elektron sxemlərinin və LCD ekranının xətasız işləməsi üçün quraşdırma harada aparılmalıdır?

- A) Rentgen şüaları yayan tibbi avadanlıqların birbaşa qarşısında
- B) Yalnız binaların daxilindəki əsas elektrik lövhələrinin (şotçiklərin) düz daxilində
- C) Tamamilə qapalı, rütubətli və havasız quyuların içərisində
- D) Güclü elektromaqnit sahəsi yaradan yüksək gərginlikli kabellərdən və transformatorlardan uzaq məsafədə
- E) Elektrik şəbəkə xətləri ilə sayğac arasında heç bir quraşdırma məsafəsi norması yoxdur

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Elektron məişət qaz sayğaclarının texniki pasport və montaj təlimatı

74. Sənaye qaz tənzimləyici stansiyalarında istifadə olunan və QOST 2405-88-ə uyğun istehsal edilən partlayışa davamlı (siqnalverici/elektrokontaktlı) manometrlərin (EKM) əsas mühəndislik funksiyası nədir?

- A) Boru kəmərinin daxili divarlarını yüksək gərginlikli cərəyanla təmizləmək
- B) Qazın kimyəvi tərkibindəki karbon qazını avtomatik neytrallaşdırmaq
- C) Sayğacdən keçən qazın pul dəyərini dərhal ekranda hesablamaq
- D) Təzyiq təyin olunmuş kritik alt və ya üst hədlərə çatdıqda daxili elektrik kontaktları vasitəsilə qəza siqnalı ötürmək və ya klapanları idarə etmək
- E) Qaz xəttinin coğrafi koordinatlarını peyk vasitəsilə mərkəzə göndərmək

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

75. Alqı-satqı müqaviləsinin ləğv edilməsi barədə qərar qəbul edilərkən, istehlakçı hansı müddətədək istifadə etdiyi qazın dəyərini ödəməlidir?

- A) Sonuncu iş gününə qədər istifadə etdiyi
- B) İstehlakçı qazın alqı-satqı müqaviləsinin ləğv edildiyi və qazın verilməsinin dayandırıldığı tarixədək istifadə etdiyi qazın dəyərini və qalıq borcunu ödəməlidir.
- C) Müraciət daxil olduğu günə qədər istifadə etdiyi
- D) Müraciət etdiyi günə qədər istifadə etdiyi
- E) Ayın sonuncu gününə qədər istifadə etdiyi

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları.

76. Manometrin siferblatının üzərində mütləq şəkildə əks olunmalı olan metroloji göstərici hansıdır?

- A) "Azəriqaz" İB-nin regional idarəsinin ünvanı
- B) Sayğac qovşağını quraşdıran mühəndisin adı
- C) Borudan keçən təbii qazın kimyəvi formulu
- D) Cihazın dəqiqlik sinfi (məsələn, 1,5 və ya 2,5)
- E) Cihazın daxili yayının ümumi çəkisi qramla

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

77. İnsan orqanizminə göstərdiyi toksikoloji təsir dərəcəsinə görə təbii qaz neçənci təhlükə sinfinə aid edilən maddədir?

- A) 2-ci təhlükə sinfi (yüksək təhlükəli)
- B) 1-ci təhlükə sinfi (fövqəladə təhlükəli)
- C) 4-cü təhlükə sinfi (az təhlükəli)
- D) 3-cü təhlükə sinfi (orta təhlükəli)
- E) Təbii qaz tam təhlükəsiz maddədir

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 5.1

78. "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanuna əsasən, qaz sayğaclarının metroloji xassələrinin müəyyən edilməsi və onların tətbiqə yararlılığının təsdiq edilməsi məqsədilə yerinə yetirilən əməliyyatlar məcmusu necə adlanır?

- A) Ölçü vasitələrinin lisenziyalasdırılması
- B) Ölçü vasitələrinin kalibrlənməsi
- C) Ölçü vasitələrinin sınağı
- D) Ölçü vasitələrinin qeydiyyatı
- E) Ölçü vasitələrinin yoxlanılması

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 1 (Əsas anlayışlar)

79. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 5530 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 1261
- B) 1396
- C) 1345
- D) 1386
- E) 1256

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

80. Molekulyar fizika dərsliklərində ideal qaz və real qazların daxili enerjisinin temperaturdan asılılığı təhlil edilir. İdeal qazın daxili enerjisi birbaşa olaraq hansı temperatur parametridən asılıdır?

- A) İdeal qazın daxili enerjisi temperaturdan ümumiyyətlə asılı deyil
- B) Selsi və Farenheynt temperaturlarının cəmindən
- C) Qazın boru daxilindəki kritik donma temperaturundan
- D) Ətraf mühit və qaz temperaturunun fərqindən
- E) Yalnız qazın mütləq temperaturundan (Kelvin)

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslikləri, "İdeal qazın daxili enerjisi və termodinamikanın birinci qanunu"

81. QOST 2405-88 standartına əsasən, cihazların ətraf mühitin temperaturunun nominal qiymətdən (20 °C) hər 10 °C dəyişməsi zamanı yaranan əlavə temperatur xətası necə limitləşdirilir?

- A) Temperatur xətası əmsalı γ_t ilə müəyyən edilir və hər 10 °C üçün cihazın dəqiqlik sinfi göstəricisinin müəyyən faizini (məsələn, %0,4 - %0,6) aşmamalıdır
- B) Temperatur dəyişdikdə cihazın xətası tamamilə sıfıra bərabərləşir
- C) Əlavə xəta əsas xətdən dərhal 100 dəfə böyük qəbul edilir
- D) Standart temperatur dəyişmələrinin xətaya təsirini tamamilə rədd edir
- E) Əlavə xəta yalnız sayğacın korpusunun diametrinə vurulmaqla hesablanır

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 2.2

82. Böyük mühəndis olaraq məişət qaz sayğacının metrologiyasını yoxlayırsınız. Pasportda nominal sərfi ($Q_{nom} = 4 \text{ m}^3/\text{saat}$) və minimum sərfi ($Q_{min} = 0.04 \text{ m}^3/\text{saat}$) olan G4 sayğacının dinamik ölçmə diapazonu nisbəti (Rangeability) zavod göstəricilərinə görə neçədir?

- A) 1:250
- B) 1:10
- C) 0,07638888888888889
- D) 1:100
- E) 1:400

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: Texniki hesablama: Diapazon = (Q_{nom} / Q_{min}) (və ya (Q_{max}/Q_{min}) modelə görə). $4 / 0.04 = 100$, yəni 1:100 münasibəti.

83. Qaydalara əsasən, məişət qaz sayğaclarının tədarük edilməsi, quraşdırılması, dəyişdirilməsi və rəsmiləşdirilməsi hansı tərəfin vəsaiti hesabına həyata keçirilir?

- A) Yerli bələdiyyə orqanlarının ayırdığı dotasiya hesabına
- B) Tamamilə fiziki şəxs olan abonentin şəxsi vəsaiti hesabına
- C) Binanın tikintisini həyata keçirən podratçı şirkətin vəsaiti hesabına
- D) Qaz paylayıcısının (Azəriqaz İB) vəsaiti hesabına
- E) Qaz paylayıcısı və abonentin yarıbayarı ortağ büdcəsi hesabına

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.2

84. Quraşdırma qaydalarına əsasən, boru kəmərlərində yaranan mexaniki bükülmə və dartılma gərginliklərinin sayğacın gövdəsinə ötürülməməsi və qoşulma oxunun pozulmaması üçün hansı tədbir görülməlidir?

- A) Mexaniki gərginlik olduqda qaz kəməri dərhal kəsilərək tamamilə ləğv edilməlidir
- B) Sayğac gövdəsi borunun ayrılıyına dözsün deyə əl ilə bərk sıxılaraq əyilməlidir
- C) Boruların gərginliyini azaltmaq üçün ştuserlərin arasına tikinti yapışqanı tökülməlidir
- D) Sayğac boruya yalnız tək bir tərəfdən bağlanmalı, çıxış ştuseri tam açıq buraxılmalıdır
- E) Borular sayğac oxuna tam uyğun nizamlanmalı, xətt xüsusi bərkidici homutlarla divara sabitlənməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

85. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 1856 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 320
- B) 350.2
- C) 294.32
- D) 275.2
- E) 280.2

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

86. Məişət abonentlərinin qaz xətlərindəki nominal təzyiqi təyin edən 20 mbar (millibar) göstəricisi kilopaskal (kPa) vahidinə çevrilərkən hansı nəticə alınır?

- A) 0,02 kPa
- B) 20 kPa
- C) 0,2 kPa
- D) 2 kPa
- E) 200 kPa

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika və tətbiqi mexanika dərsləkləri

87. Məişət smart-kartlı qaz sayğaclarının istismar qaydalarına görə, abonent qaz balansını yükləmək üçün kartı sayğaca daxil etməzdən əvvəl hansı əməliyyatı yerinə yetirməlidir?

- A) Sayğacın mexaniki siferblatını əli ilə sıfıra fırlatmalıdır
- B) Sayğacın girişindəki qaz kranını tamamilə bağlamalıdır
- C) Sayğacı xarici cərəyan mənbəyinə (elektrik şəbəkəsinə) bağlamalıdır
- D) Kartı əvvəlcə sabunlu su ilə təmizləməlidir
- E) Sayğacın gövdəsindəki göy və ya boz rəngli düyməni sıxaraq ekranı aktivləşdirməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Smart qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Balansın yüklənməsi"

88. Qaydalara uyğun olaraq, istehlakçının təqsiri olmadan qaz sayğacı zədələndikdə (işləmədikdə) onun təmiri və ya yenisi ilə əvəz olunması kimin tərəfindən həyata keçirilir?

- A) Sayğacı istehsal edən xarici şirkətin yerli nümayəndəliyi tərəfindən

- B) Fövqəladə Hallar Nazirliyinin xüsusi briqadası tərəfindən
- C) Qaz paylayıcısı tərəfindən öz vəsaiti hesabına
- D) Abonent özü bazardan yeni sayğac alıb quraşdırmalıdır
- E) Yerli mənzil-kommunal istismar sahəsi (MKİS) tərəfindən

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.6

89. Quraşdırılma təlimatına əsasən, məişət qaz sayğacı ilə mənzildə yerləşən açıq alovlu və istilik yayan qaz avadanlıqları (məsələn, qaz plitəsi, kombi) arasında saxlanılması məcburi olan minimum üfüqi məsafə nə qədər müəyyən edilmişdir?

- A) Minimum 0,8 metr - 1,0 metr (istilik şüalanmasının sayğac korpusuna təsirini azaltmaq üçün)
- B) Maksimum 2-3 santimetr
- C) Məsafə fərqi yoxdur, birbaşa qaz plitəsinin odluğunun düz üstündə quraşdırıla bilər
- D) Tam olaraq 15 metr məsafədə
- E) Sayğac yalnız kombi cihazının daxili yanma kamerasının içərisinə montaj edilməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Qaz təsərrüfatında təhlükəsizlik və quraşdırılma qaydaları / Zavod təlimatları

90. Məişət abonentı dedikdə nə başa düşülür ?

- A) Yaşayış evlərində və mənzillərdə, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Mənzil Məcəlləsinin 91-ci maddəsində nəzərdə tutulan xüsusi təyinatlı yaşayış sahələrində məişət ehtiyacları üçün qazdan istifadə edən hüquqi şəxs
- B) Yaşayış evlərində və mənzillərdə, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Mənzil Məcəlləsinin 91-ci maddəsində nəzərdə tutulan xüsusi təyinatlı yaşayış sahələrində məişət ehtiyacları üçün qazdan istifadə edən qeyri-əhali abonentı
- C) Yaşayış evlərində və mənzillərdə, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Mənzil Məcəlləsinin 91-ci maddəsində nəzərdə tutulan xüsusi təyinatlı yaşayış sahələrində məişət ehtiyacları üçün qazdan istifadə edən fiziki şəxs
- D) Yaşayış evlərində və mənzillərdə, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Mənzil Məcəlləsinin 91-ci maddəsində nəzərdə tutulan xüsusi təyinatlı yaşayış sahələrində məişət ehtiyacları üçün qazdan istifadə edən əhali abonentı
- E) Yaşayış evlərində və mənzillərdə, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Mənzil Məcəlləsinin 91-ci maddəsində nəzərdə tutulan xüsusi təyinatlı yaşayış sahələrində məişət ehtiyacları üçün qazdan istifadə edən fiziki şəxs və hüquqi şəxs

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qazdan istifadə Qaydaları".

91. Əhali abonentinin 2025-cü ildə istifadə etdiyi 2222 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 420.64
- B) 374.84
- C) 394.4
- D) 348.4
- E) 380

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

92. Qanuna əsasən, ölçü vasitəsinin yoxlanılması faktını təsdiq edən və sayğacın üzərinə və ya texniki sənədinə vurulan xüsusi işarə necə adlanır?

- A) Texniki möhür
- B) Yoxlama nişanı
- C) Zavod şifrəsi
- D) Uyğunluq ştrix-kodu
- E) Firma loqosu

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 1 (Əsas anlayışlar)

93. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2630 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 436.5
- B) 475
- C) 456
- D) 496.5
- E) 476

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

94. QOST 5542-2022 standartına əsasən təbii qazın tərkibində kükürdlü birləşmələrin miqdarının ciddi şəkildə məhdudlaşdırılmasının ilkin səbəbi nədir?

- A) Ekologiyani, insan saqlamligini qorumaq ve paylayici sistemlerde korroziyani mehdudlasdirmaq
- B) Qazin sebekedeki tezyiq itkisini tamamilə sifira endirmək
- C) Saygacin mexaniki hisselerinin firlanma surətini süni surətdə artirmaq
- D) Qazin borularda sürtünmə əmsalini aşağı salmaq
- E) Elektron qaz korrektorlarının batareya ömrünü uzatmaq

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 4

95. QOST 2405-88-ə əsasən, oksigen (O₂) təzyiqini ölçmək üçün nəzərdə tutulmuş manometrlərin siferblatı üzərində hansı xüsusi xəbərdarlıq yazısı və ya rəngli işarə mütləq olmalıdır ki, yağla təmasda partlayış baş verməsin?

- A) "Mənfidir" (Кислород) yazısı və ya göy rəngli xüsusi işarə / "Yağ təhlükəlidir" (Маслоопасно) sözü
- B) "Su təhlükəlidir" yazısı və qara dairə
- C) "Yalnız laboratoriya üçün" yazısı və yaşıl kvadrat
- D) "Təzyiqsiz istifadə et" ifadəsi və sarı üçbucaq
- E) Heç bir yazı tələb olunmur, standart cihazlarla eynidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

96. Məişət qaz saygacının ştuserlərinin oxlararası məsafəsi (Distance between centers) zavod standartlarına görə membranlı cihazlarda adətən neçə millimetr (mm) olmaqla istehsal edilir?

- A) Hər bir cihaz üçün fərdi olaraq santimetrlərlə dəyişir
- B) Həmişə sabit 500 mm
- C) 10 mm-dən çox olmamalıdır
- D) 110 mm, 130 mm və ya 250 mm (cihazın modelindən asılı olaraq)
- E) Oxlararası məsafə qaz saygaclarında standartlaşdırılır

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz saygaclarının zavod kataloqları və ölçü sənədləri

97. Təbii qaz tam yandıqda ətrafa hansı əsas zərərli maddələrin (yanma məhsullarının) ayrılması baş verir?

- A) Saf xlor və flüor qazları
- B) Karbon oksidləri və azot oksidləri
- C) Qurğuşun və civə buxarları
- D) Fosfor və kükürd tozları
- E) Amonyak və sianid turşusu

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 5.2

98. Qaz korrektorlarının və sənaye sayğaclarının daxili proqram təminatında təzyiq meqapaskal (MPa) ilə daxil edilir. 1 MPa təzyiq neçə kilopaskala (kPa) bərabərdir?

- A) 10000 kPa
- B) 100 kPa
- C) 10 kPa
- D) 1000 kPa
- E) 0,001 kPa

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərsləkləri, "Ölçü vahidləri və beynəlxalq prefikslər (Meqa/Kilo)" bölməsi

99. Bir məişət abonentinin evində G4 markalı sayğac quraşdırılmışdır. Abonent mənzilə eyni vaxtda 1 ədəd qaz plitəsi (sərfi ~1.2 m³/saat) və 1 ədəd kombi (sərfi ~2.5 m³/saat) quraşdırmışdır. Zavodun təyin etdiyi texniki parametrlərə görə bu sayğac cihazların eyni vaxtda maksimum güclə işləməsinə mühəndislik baxımından təbə ola bilərmi?

- A) Bəli, çünki ümumi maksimal tələb ($1.2 + 2.5 = 3.7$ m³/saat) G4 sayğacının nominal (4 m³/saat) və maksimum (6 m³/saat) sərfi hədlərindən aşağıdır
- B) Xeyr, çünki G4 sayğacı saatda maksimum yalnız 1 kubmetr qaz keçirə bilər
- C) Xeyr, birdən çox qaz avadanlığı olduqda mütləq sənaye tipli turbin sayğacı qoyulmalıdır
- D) Bəli, lakin bu zaman sayğacın daxili batareyası 1 saata tamamilə bitəcəkdir
- E) Bəli, ancaq qazın təzyiqi avtomatik olaraq 10 bar dərəcəsinə yüksələcəkdir

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: Məişət qaz avadanlıqlarının pasport sərfləri və sayğac yüklənmə hesabı mühəndislik təhlili

100. QOST 2405-88-ə əsasən, cihazların dayanıqlıq (etibarlılıq) sınaqları zamanı manometrlər şkalasının son qiymətinin %75-nə bərabər olan dəyişən (pulsasiya edən) təzyiqlə neçə yükləmə dövrünə (tsiklinə) dözümlülük baxımından sınaqdan keçirilməlidir?

- A) Cihazın qrupundan asılı olaraq on minlərlə və ya yüz minlərlə (məsələn, 100.000) tam yükləmə-boşaltma dövrünə
- B) Yalnız 5 dəfə sürətli yükləmə dövrünə
- C) Cihazlar etibarlılıq və dövr sınaqlarına təbə tutulmur
- D) Yalnız bir dəfə 24 saatlıq sabit təzyiq sınağına
- E) Bir milyon dövr ərzində cihaz tamamilə əriməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

101. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3100 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 616
- B) 540
- C) 660
- D) 554
- E) 610

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

102. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 6345 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 1626
- B) 1589.5
- C) 1639
- D) 1565.25
- E) 1550

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

103. QOST 5542-2022 standartının "Əlavə A" (Приложение A) hissəsində mühəndislər üçün hansı texniki hesablama metodikası tövsiyə edilmişdir?

- A) Təbii qazın tərkibindəki C_{5+} (pentan və daha ağır karbohidrogenlər) fraksiyasının kütlə konsentrasiyasının hesablanması nümunəsi
- B) Ultrasəs qaz sayğaclarının elektron daxili xətasının riyazi hesablanması modeli
- C) Qaz xətlərində baş verən qəza sızmalarının həcmnin təzyiq fərqinə görə təyini düsturları
- D) Membranlı qaz sayğaclarının membran aşınma dərəcəsinin empirik hesablanması
- E) Təbii qazın sıxılma əmsalının (Z-faktor) temperatur asılılıq qrafiklərinin qurulması

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Əlavə A

104. Əhali abonentinin 2024-ci ildə istifadə etdiyi 2238 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 310,26

- B) 317.6
- C) 360.8
- D) 351.6
- E) 378.36

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

105. Beynəlxalq meteorologiya və bəzi xarici qaz tənzimləyici cihazların pasportlarında istifadə olunan Farenheytt ($^{\circ}\text{F}$) şkalasında suun qaynama nöqtəsi standart atmosfer təzyiqində neçə dərəcə olmaqla fizika dərslərlərində qeyd edilir?

- A) 373 $^{\circ}\text{F}$
- B) 100 $^{\circ}\text{F}$
- C) 32 $^{\circ}\text{F}$
- D) 212 $^{\circ}\text{F}$
- E) 451 $^{\circ}\text{F}$

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Ümumi Fizika, "Termodinamika və temperatur ölçmə üsulları"

106. Molekulyar fizika dərslərlərinə əsasən, qaz korrektorlarının real qaz həcmi standart şəraitə gətirmək üçün istifadə etdiyi Şarl qanununa ($V=\text{const}$) görə qazın təzyiqi ilə onun mütləq temperaturu (Kelvin) arasında hansı asılılıq mövcuddur?

- A) Təzyiq temperatur dəyişmələrindən tamamilə asılımsızdır və sabit qalır
- B) Tərs mütənəsb asılılıq (Temperatur artdıqca təzyiq azalır)
- C) Kvadratik asılılıq (Temperatur artdıqca təzyiq kvadratik yüksəlir)
- D) Düz mütənəsb asılılıq (Temperatur artdıqca təzyiq eyni nisbətdə artır)
- E) Eksponensial asılılıq (Təzyiq temperaturun loqarifminə bərabərdir)

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərsləri, Molekulyar fizika, İdeal qaz qanunları (İzoxor proses)

107. Standarta uyğun olaraq, təzyiq tam sıfırlandıqdan sonra manometrin əqrəbinin sıfır nöqtəsindən kənara çıxma dərəcəsi (qalıq xətası) hansı həddən çox olmamalıdır?

- A) Cihazın icazə verilən əsas xətasının mütləq qiymətindən çox olmamalıdır
- B) Şkalanın maksimal rəqəminin yarısından çox olmamalıdır
- C) Tam olaraq şkalanın %25-nə bərabər ola bilər
- D) Dəqiqlik sinfindən asılı olmayaraq həmişə tam sıfıra bərabər olmalıdır
- E) Qaydalara görə əqrəb şkalanın istənilən yerində qala bilər

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

108. Elektron qaz korrektorunun displayində mütləq təzyiq göstəricisi 250 kPa-dır. Bu dəyər fiziki hesabatlar üçün Meqapaskal (MPa) vahidinə necə çevrilir?

- A) 25 MPa
- B) 2,5 MPa
- C) 0,25 MPa
- D) 0,025 MPa
- E) 2500 MPa

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslikləri, "Metrik sistemdə kəsrlərin çevrilməsi"

109. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2367 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 406.74
- B) 354.3
- C) 435.8
- D) 377.4
- E) 465.20

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

110. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2810 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 494.4
- B) 450
- C) 481.5
- D) 520
- E) 529

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

111. Böyük mühəndis laboratoriyada qaz tənzimləyici qurğunun temperatur testini aparır. Cihazın daxili temperaturu mütləq şkala ilə 243.15 K olaraq ölçülmüşdür. Bu temperatur dəyəri vizual nəzarət üçün Selsi (°C) şkalasına çevrilərsə, hansı nəticə alınır?

- A) 0 °C
- B) 30 °C
- C) -13 °C
- D) -30 °C
- E) -243.15 °C

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərslikləri, "Temperatur şkalaları arasında riyazi keçidlər" (243.15 - 273.15 = -30 °C)

112. QOST 2405-88-ə görə, təbii qaz xətlərində istifadə olunan və korpusunun nominal diametri (D) standartlaşdırılan cihazların siferblatının forması necə olmalıdır?

- A) Dairəvi (və ya bəzi xüsusi hallarda düzbucaqlı)
- B) Üçbucaqlı formalı
- C) Tamamilə sferik və qabarıq formalı
- D) İkiölçülü rombşəkilli
- E) Beşbucaqlı ulduz formalı

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 2

113. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2475 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 485.7
- B) 465
- C) 395
- D) 399
- E) 430.5

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

114. Fizika dərsliklərində ifadə olunan Beynəlxalq Vahidləri Sistmində (SI) təzyiqin əsas vahidi olan 1 Paskal (Pa) aşağıdakı törəmə vahid nisbətələrindən hansına tam bərabərdir?

- A) 1 Nyuton / metr kvadratı (1 N/m²)
- B) 1 Kiloqram / santimetr kvadratı (1 kq/sm²)
- C) 1 Joule / metr kubu (1 J/m³)
- D) 1 Ton / metr kvadratı (1 T/m²)
- E) 1 Nyuton × metr (1 N·m)

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika kursu, Mexanika dərsləri / Təzyiq bəndi

115. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2572 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 457.6
- B) 440
- C) 360.8
- D) 422
- E) 410.6

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

116. "Zavod istismar təlimatı"na əsasən, qaz sayğacının quraşdırıldığı qaz xəttində qaynaq işləri aparılarkən hansı mütləq mühəndislik qaydasına riayət olunmalıdır?

- A) Qaynaq işləri başlamazdan əvvəl sayğac boru kəməridən tam sökülməli və qaynaq istiliyindən/şlakından qorunmalıdır
- B) Sayğac boruda qala bilər, sadəcə üzərinə nəm parça atmaq kifayətdir
- C) Qaynaq zamanı qaz xəttində təzyiq maksimuma qaldırılmalıdır
- D) Qaynaq cərəyanının torpaqlanma naqili sayğacın metal gövdəsinə bağlanmalıdır
- E) Qaynaq işindən dərhal sonra sayğac soyuq su ilə yuyulmalıdır

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Təhlükəsizlik və montaj tədbirləri"

117. Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi sahəsində dövlət tənzimlənməsinə aid olan fəaliyyət sahələrinə aşağıdakılardan hansı birbaşa aid edilir?

- A) Mağazalarda vitrinlərin vizual bəzədilməsi üçün istifadə olunan qeyri-standart işıqölçənlər
- B) İstehsal müəssisələrinin daxili tədris və seminar otaqlarının daxili temperatur ölçmələri
- C) Elmi-tədqiqat laboratoriyalarında tələbələrin sərbəst təcrübələri zamanı aparılan təxmini ölçmələr
- D) Şəxsi evlərdə sakinlərin öz fərdi otaqlarında qurduqları qeyri-kommersiya xarakterli termometrlər
- E) Sərvətlərin uçotu, ticarət əməliyyatları və dövlət tərəfindən aparılan qarşılıqlı hesablaşmalar

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 3 (Dövlət tənzimlənməsinin tətbiq sahəsi)

118. QOST 2405-88-ə görə, manometrlərin boru kəmərinə qoşulmasını təmin edən birləşdirici hissə (ştuser) cihazın harasında yerləşə bilər?

- A) Gövdənin sağ və sol yan tərəflərindən eyni vaxtda çıxmaqla
- B) Yalnız cihazın üst qoruyucu şüşəsinin tam mərkəzində
- C) Yalnız cihazın əqrəbinin uc hissəsinə bərkidilmiş vəziyyətdə
- D) Radial (gövdənin aşağısından) və ya aksial (gövdənin arxasından/mərkəzdən)
- E) Cihazın heç bir ştuseri olmur, birbaşa boruya qaynaq edilir

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

119. Zavod təlimatına əsasən, meişət qaz sayğacının giriş və çıxış ştuserlərinin daxili yivlərini zədələməmək üçün montaj zamanı qaynaq hansı alətlə nizamlı sıxılmalıdır?

- A) Müvafiq ölçülü dinamometrik və ya standart burulma açarı ilə
- B) Ağır çəkic zərbələri ilə
- C) Əl ilə maksimum sıxıb eləcə saxlamaqla
- D) Elektrik qaynaq aparatı ilə əridərək
- E) İri kəlbətinlə kəsərək

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Meişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Montaj təlimatları"

120. Hansı halda qaz paylayıcısı qazın verilməsini dayandıra bilər?

- A) Təmir-profilaktika işləri ilə bağlı
- B) Yoxlama keçirilməsi ilə bağlı
- C) İstehlakçının şifahi müraciətilə bağlı
- D) Sazlama işləri ilə əlaqədar
- E) İstehsalçının razılığı əsasında

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları.

121. Böyük mühəndis olaraq sənaye obyektində qaz ölçmə qovşağının istismara qəbulunda iştirak edirsiniz. Qanunun 9-cu maddəsinə əsasən, dövlət tənzimlənməsi sahəsində ölçmələrin yerinə yetirilməsi metodikalarına (metodlarına) dair qoyulan əsas tələb hansıdır?

- A) Ölçmə metodikası yalnız xarici dil sənədlərinə əsaslanmalı, yerli dövlət dilinə tərcümə və təsdiq edilməməlidir
 - B) Metodikalar daxili mühəndislər tərəfindən sərbəst formada tərtib edilə bilər və heç bir reyestr qeydiyyatı tələb olunmur
 - C) Ölçmələrin yerinə yetirilməsi metodikaları attestasiya olunmalı və ölçmələrin vəhdətinin təmin edilməsi sahəsində dövlət reyestrinə daxil edilməlidir
 - D) Qanun ölçmə metodikalarının mövcudluğunu tamamilə ləğv edir və yalnız sayğacın vizual işləməsinə kifayət sayır
 - E) Metodika yalnız sayğac istehsalçısının şifahi tövsiyələrindən ibarət olmalıdır
- Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin
İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 9
(Ölçmələrin yerinə yetirilməsi metodikaları)

122. QOST 5542-2022 dövlətlərarası standartı aşağıdakı qaz növlərindən hansına birbaşa şamil edilir?

- A) Laboratoriyalarda sınaq üçün istifadə olunan etalon qaz qarışıqlarına
- B) Avtomobillərin yanacaq çənlərinə doldurulan yüksək təzyiqli sıxılmış qaza (CNG)
- C) Məişət balonlarında istifadə olunan mayeləşdirilmiş neft qazına (LPG)
- D) Kimya sənayesindən ayrılan saf koks qazına
- E) Sənaye və kommunal-məişət təyinatlı yanacaq və xammal kimi istifadə olunan təbii qaza

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan
İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 1.1

123. QOST 5542-2022-yə əsasən, qazın tərkibindəki hansı zərərli birləşmə boru kəmərlərində intensiv daxili korroziyaya və sayğacların vaxtından əvvəl sıradan çıxmasına səbəb olur?

- A) Hidrogen-sulfid və digər kükürdlü birləşmələr
- B) Saf metan qazı
- C) Argon və digər təsirsiz qazlar
- D) Ağır helium fraksiyaları
- E) Propan və butan qarışığı

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan
İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 4

124. Təbii qazın yanma istiliyinin, sıxlığının və Vobbe əmsalının qazın komponent tərkibinə əsasən hesablanması hansı dövlətlərarası standartın metodikası ilə həyata keçirilir?

- A) QOST 8.586
- B) QOST 12.1.004
- C) QOST 5542 standartının daxilindəki xüsusi cədvəllə
- D) QOST 31369 (ISO 6976)
- E) QOST 20060

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Normativ istinadlar

125. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 4010 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 889.0
- B) 882.0
- C) 778.0
- D) 781.5
- E) 892.2

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

126. Məişət qaz sayğaclarının quraşdırılması zamanı zavod təlimatları cihazın xarici mexaniki zərbələrdən və birbaşa hansı təbii amildən qorunmasını məcburi tələb edir?

- A) Ətrafdakı normal hava sirkulyasiyasından
- B) Birbaşa düşən günəş şüalarından və ya yağıntılardan (xüsusi qoruyucu qutu quraşdırılmaq
- C) Maqnit sahəsi yaradan rezin borulardan
- D) Binanın normal memarlıq görünüşündən
- E) Yaxınlıqdan keçən piyadaların vizual baxışlarından

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Montaj tələbləri"

127. Təbii qazın fiziki xassələrindən olan xalis sıxlığın laboratoriya şəraitində təyini üçün istifadə olunan və QOST 17310 standartında təsvir edilən əsas metod hansıdır?

- A) Psixrometrik metod
- B) Areometrik metod
- C) Piknometrik metod
- D) Optik refraktometriya metodu
- E) Elektron induksiya metodu

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022 / QOST 17310

128. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2359 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 475.6
- B) 451.8
- C) 460.5
- D) 404.98
- E) 395

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

129. Qaz paylayıcı şəbəkəyə verilən təbii qazın odorizasiya dərəcəsi QOST 22387.5 standartına uyğun yoxlanılarkən insan burnu tərəfindən hansı minimum intensivlikdə (balla) hiss olunmalıdır?

- A) 2 bal intensivliyində (havada qazın %1 konsentrasiyasında iy aydın hiss olunmalıdır)
- B) 1 bal intensivliyində (demək olar ki, hiss olunmayan zəif qoxu)
- C) 4 bal intensivliyində (güclü və kəskin boğucu qoxu)
- D) 5 bal intensivliyində (dözülməz dərəcədə yüksək qoxu)
- E) Odorizasiya dərəcəsi balla yox, yalnız faizlə ölçülür

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022 / QOST 22387.5

130. Qazpaylayıcı xətlərdə qazın temperaturu kəskin aşağı düşdükdə drossellənmə (təzyiqin qəfil azalması) nəticəsində temperaturun dəyişməsi baş verir. Fizika dərsliklərində real qazların genişlənməsi zamanı baş verən bu istilik dəyişməsi effekti necə adlanır?

- A) Şarl effekti
- B) Dopler effekti
- C) Coul-Tomson effekti
- D) Fotoeffekt hadisəsi
- E) Heyzenberq effekti

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
İstinad: Mənbə: Ali məktəb fizika kursu, "Real qazlar və Coul-Tomson sınaqları"

131. Temperatur korreksiyası olmayan standart məişət membranlı qaz sayğaclarında (məsələn, sadə G4), qazın faktiki temperaturu zavodun kalibrləmə temperaturundan (20 °C) aşağı düşdükdə (məsələn, qış aylarında -10 °C olduqda), cihazın daxili ölçmə xətası və real həcm hesabı mühəndislik nöqtəyi-nəzərindən necə dəyişir?

- A) Heç bir dəyişiklik baş vermir, çünki qazın sıxlığı temperaturdan asılı deyil
- B) Sayğac qış aylarında qaz sərfini tamamilə hesablamağı dayandırır
- C) Temperatur düşdükdə sayğacın mexaniki çarxları tərsinə fırlanmağa başlayır
- D) Qazın həcmi istidən genişlənərək sayğacı daxildən dəşir
- E) Qaz sıxlaşdığı üçün sayğacdən keçən real kütlə (enerji) faktiki oxunan mexaniki həcmdən çox olur, bu da temperatur korreksiyası olmayan sayğaclarla kommersiya disbalansına səbəb olur

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının temperatur xətalrı təhlili / Qaz qanunları mühəndislik əsasları

132. Xüsusilə smart-kartlı və elektron məişət qaz sayğaclarının daimi vibrasiya və təkan verən mexaniki qurğulardan uzaq quraşdırılmasının əsas mühəndislik səbəbi nədir?

- A) Daimi mexaniki vibrasiyanın sayğacın daxili pərdə-ling sistemini vaxtından əvvəl aşındırması və elektron ötürücülərdə xəta kodları yaratması
- B) Vibrasiyanın borudan keçən qazın fiziki sıxlığını süni şəkildə 100 dəfə artırması
- C) Vibrasiya zamanı abonent kartının daxildəki pul balansının avtomatik silinməsi riskinin olması
- D) Güclü titrəyişdən sayğacın xarici gövdə boyasının tamamilə yanması
- E) Vibrasiyanın qazın tərkibindəki azot və karbon qazını metana çevirməsi

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

133. Məişət qaz sayğaclarının korpusu daxili qaz təzyiqinə və xarici korroziyaya davamlı olması üçün zavod tərəfindən hansı materialdan hazırlanır və xüsusi boyanır?

- A) Ştamp olunmuş sinklənmiş polad lövhə və ya yüksək keyfiyyətli alüminium ərintisi
- B) Adi kövrək silikat şüşə materialından
- C) Yumşaq məişət rezinindən
- D) Karton və taxta qarışığından
- E) Saf mis və qızıl təbəqəsindən

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Konstruksiya"

134. Qazın dəyərinin ödəmə şərtləri ilə bağlı mülahizələrdən hansı biri doğru deyildir?

- A) Qaz paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız qaz sayğacının göstəricilərinə əsasən müəyyən etməli və hər ay istehlakçıya hesab təqdim etməlidir (göndərməlidir)
- B) Qazpaylayıcısının istehlakçıya verdiyi qazın sayğaclarla müəyyənləşdirilən hesabı istehlakçıya paylayıcı tərəfindən təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra on gün müddətində tam ödənilməlidir
- C) Smart-kart tipli qaz sayğacı olan istehlakçıya istifadə etdiyi qazın dəyəri haqqında hesabın qaz paylayıcısı tərəfindən istehlakçıya təqdim edilməsi (göndərilməsi) tələb edilmir

D) İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmamış qazın dəyərinin qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə bilməz

E) İstifadə olunan qazın dəyəri ödəniş terminalları, bank və ya poçt şöbələri vasitəsilə ödənilir
Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları.

135. Maye temperatur sensorlarının iş prinsipinin və qaz borularının yay-qış mövsümlərində xətti uzanmasının əsasını təşkil edən "Cisimlərin istilikdən genişlənməsi" qanununa görə, bərk cismin xətti uzanma əmsalının (α) vahidi fizika dərslərində necə ifadə olunur?

A) $1/K$ və ya $1/^{\circ}C$ (K^{-1})

B) Metr / Kelvin (m/K)

C) Cizgi $\times$ dərəcə ($m \cdot ^{\circ}C$)

D) Nyuton / dərəcə ($N/^{\circ}C$)

E) İstilikdən genişlənmə əmsalı adsız kəmiyyətdir (vahidi yoxdur)

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Fizika dərsləri, "Bərk cisimlərin istilikdən genişlənməsi" bölməsi

136. Böyük mühəndis olaraq qaz qəbul məntəqəsində qazın keyfiyyət pasportunu yoxlayarkən, sənəddə hansı məlumatın olması mütləq tələb hesab edilmir?

A) Sayğac qovşağındakı borunun xarici rəngi və izolyasiya materialının növü

B) Qazın fiziki-kimyəvi göstəricilərinin sınaq nəticələri

C) Sınaqların aparıldığı laboratoriyanın adı və akkreditasiya məlumatları

D) Qazın standart şərtlərə gətirilmiş enerji parametrləri (yanma istiliyi)

E) Pasportun nömrəsi, verilmə tarixi və məhsulun QOST 5542-2022-yə uyğunluq bəyanatı

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 10

137. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 1550 m^3 qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

A) 214

B) 250

C) 294.4

D) 227

E) 280

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

138. Bəzi müasir məişət qaz sayğaclarında "T" indeksi olur (məsələn, G4T). Zavod pasportuna görə bu "T" indeksi cihazın hansı əlavə funksiyaya malik olduğunu göstərir?

A) Mexaniki temperatur kompensatorunun (bimetallik elementin) mövcudluğunu və həcmi avtomatik olaraq temperatur fərqiə görə düzəltdiyini

B) Sayğacın turbin tipli iş prinsipi ilə işlədiyini

C) Sayğacın yalnız sənaye obyektlərindəki qaz xətləri üçün (ticarət məqsədli) istehsal edildiyini

D) Sayğacın daxilində qazın tərkibini təyin edən xüsusi kimyəvi sensor olduğunu

E) Cihazın məsafədən idarəetmə pultuna (taymerə) malik olduğunu

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: G4T tipli qaz sayğaclarının zavod pasportu, "Temperatur korreksiyalı cihazlar"

139. QOST 5542-2022 standartına əsasən, qazın tərkibindəki mexaniki qarışıqların (bərk hissəciklərin) kütlə konsentrasiyası 1 m^3 qaz üçün maksimum nə qədər müəyyən edilmişdir?

A) 0,001 g-dan çox olmamalıdır

B) 0,010 g-dan çox olmamalıdır

C) 0,100 g-dan çox olmamalıdır

D) 1,000 g-dan çox olmamalıdır

E) Mexaniki qarışıqların miqdarı normalaşdırılır

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Cədvəl 1

140. Sənaye obyektlərində qazın sərfi daraldıcı qurğular (diafraqma) və ya yüksək dəqiqlikli ultrasəs sayğacları ilə ölçülərkən, QOST 5542-2022 qazın keyfiyyətinin ölçmə vəhdətinə təsirini birbaxa hansı standartlar seriyası ilə əlaqələndirir?

A) QOST 8.586 seriyalı standartlar (Dövlət ölçmələrin vəhdəti sistemi. Maddə sərfinin ölçülməsi)

B) QOST 12.1.044 seriyalı yanğın təhlükəsizliyi standartları

C) Tikinti Normaları və Qaydaları (TNvQ) və şəhərsalma qanunvericiliyi

D) QOST ISO 9001 Keyfiyyəti İdarəetmə Sistemləri təlimatları

E) Beynəlxalq Elektrotexnika Komissiyasının (IEC) Ex-mühafizə standartları

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 2

141. Məişət membranlı qaz sayğaclarının zavod texniki pasportunda qeyd olunan "G4" markalanması nəyi ifadə edir?

A) Sayğacın nominal qaz sərfini ($4 \text{ m}^3/\text{saat}$)

B) Sayğacın maksimal işçi təzyiqini (4 bar)

C) Sayğacın zavod zəmanət müddətini (4 il)

D) Sayğacın daxili yiv birləşməsinin diametrini (4 düym)

E) Sayğacın dəqiqlik sinfini (4-cü sinif)

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Texniki parametrlər"

142. NK-nin 189 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qazdan istifadə Qaydaları"na əsasən, qaz paylayıcısı tərəfindən istehlakçıya verilən qazın uçuotu necə aparılmalıdır?

A) Yalnız qaz paylayıcısının müəyyən etdiyi hesablama standartı ilə (sayğacsız)

B) Sayğac vasitəsilə, qaz sayğacları isə mütləq "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanunun tələblərinə cavab verməlidir

C) İstehlakçının mənzilinin kvadratmetrinə və ailə tərkibinə görə təxmini hesabla

D) Qaz paylayıcısı və istehlakçının hər ay şifahi razılaşdığı həcm əsasında

E) Yalnız magistral xəttin girişində qoyulmuş ümumi ultrasəs sayğacının göstəricisini bərabər bölməklə

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.1

143. Məişət qaz sayğaclarının daxili mexanizminin ölçmə prinsipi qazın növbəli şəkildə daxili kameralara dölaraq xüsusi pərdələri hərəkətə gətirməsinə əsaslanır. Bu növ sayğaclar texnoloji olaraq necə adlanır?

- A) Membranlı (və ya diafraqmalı) sayğaclar
- B) Turbinli sənaye sayğacları
- C) Rotasion tipli qazölçənlər
- D) Ölçü diafraqmalı daraldıcı qurğular
- E) Örtüksüz şüşəli burkac sayğacları

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "İş prinsipi"

144. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3115 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 620.5
- B) 585
- C) 593
- D) 557.5
- E) 627

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

145. Həyət evlərində və binaların fasadında açıq havada quraşdırılan məişət qaz sayğaclarının yağış, qar və birbaşa günəş şüalarından qorunması üçün zavod təlimatı hansı vasitənin tətbiqini məcburi tələb edir?

- A) Xüsusi qoruyucu qutunun (şkafın) quraşdırılmasını
- B) Sayğacların ətrafına tam qapalı beton hasarın çəkilməsini
- C) Sayğacların gövdəsinin tamamilə qara plastik sellofanla sarılmasını
- D) Cihazın siferblatının üzərinə rezin örtüyün yapışdırılmasını
- E) Sayğacların altına havalandırma üçün xüsusi soyuducu radiatorun qoyulmasını

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

146. Sayğacların montajı zamanı yivli birləşmə qaykalarının normadan həddindən artıq böyük güclə sıxılması hansı birbaşa texniki zədəyə yol açar?

- A) Yivlərin sıxılmasına, contanın əzilib kəsilməsinə və nəticədə qaz sızmasının yaranmasına
- B) Sayğacların daxili elektron mikrosxeminin proqramının tamamilə silinməsinə
- C) Borudan keçən təbii qazın təzyiqinin avtomatik olaraq 5 bar yüksəlməsinə
- D) Litium batareyasının doldurulma müddətinin qəfildən ləngiməsinə
- E) Cihazın xarici rənginin göydən sarıya dəyişməsinə

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

147. Təbii qazın tərkibində karbon qazının (CO₂) molyar payı standartın tələblərinə uyğun olaraq maksimum hansı həddə normalaşdırılır?

- A) %2,5-dən çox olmamalıdır
- B) %1,0-dən çox olmamalıdır
- C) %5,0-dən çox olmamalıdır
- D) %0,5-dən çox olmamalıdır
- E) %10,0-dən çox olmamalıdır

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Cədvəl 1

148. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2145 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 357.9
- B) 420
- C) 425.4
- D) 424.1
- E) 380

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

149. "Qazdan istifadə Qaydaları"na əsasən, qaz sayğacının üzərindəki plomblar qəsdən zədələndikdə və ya sayğacın işinə kənar müdaxilə edildikdə hansı sənəd tərtib olunur?

- A) Daxili yoxlama arayışı
- B) İki nüsxədən ibarət müvafiq akt
- C) Şifahi xəbərdarlıq protokolu
- D) Sayğacın istismar pasportu
- E) Texnoloji uyğunsuzluq jurnalı

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.9

150. Məişət qaz sayğaclarının quraşdırılması zamanı cihazın boru kəmərinə tərs (giriş və çıxış yerləri dəyişik) bağlanmasının qarşısını almaq üçün montaj mühəndisi ilk növbədə nəyə diqqət etməlidir?

- A) Sayğacın metal gövdəsi üzərində zavod tərəfindən relyefli vurulmuş ox işarəsinin istiqamətinə
- B) Sayğacın elektron displeyinin künclərindəki istehsal tarixi rəqəmlərinə
- C) Qoşulma yivlərinin (rezbaların) rənginə və parlaqlığına
- D) Sayğacın daxili litium batareyasının yerləşdiyi qapağın formasına
- E) Abonentin şəxsi mənzilinin giriş qapısının açılma səmtinə

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

151. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2235 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 377.70
- B) 326

- C) 380.20
- D) 351
- E) 429

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

152. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2205 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 322
- B) 323,5
- C) 371,1
- D) 321,2
- E) 318

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

153. Məişət qaz sayğacının daxili mexaniki ötürücülərinin (dişli çarxlarının) və membran pərdələrinin uzunömürlü olması üçün zavod təlimatı qazın tərkibində hansı parametrin minimum səviyyədə olmasını tələb edir?

- A) Mexaniki qarışıqların (toz və qum) və rütubətin (su buxarının şəh nöqtəsinin normada olması)
- B) Qazın daxilindəki metan qazının molyar payının %100-ə bərabər olması
- C) Qazın tamamilə qoxusuz (odorantsız) olması
- D) Qazın daxilində yüksək təzyiqli helium fraksiyalarının olması
- E) Qazın rənginin sarı olması

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının istismar şərtləri, "Qazın keyfiyyətinə dair tələblər"

154. Havada təbii qazın toplanması zamanı oksigenin həcm payı neçə faizdən aşağı düşdükdə insanda boğulma (asfiksiya) təhlükəsi yaranır?

- A) %16-dan aşağı düşdükdə
- B) %21-dən aşağı düşdükdə
- C) %19-dan aşağı düşdükdə
- D) %18-dən aşağı düşdükdə
- E) %14-dən aşağı düşdükdə

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 5.1

155. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3500 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 654
- B) 720
- C) 780
- D) 620
- E) 736

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

156. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 5478 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 1357.6
- B) 1365.4
- C) 1329.4
- D) 1248.5
- E) 1295

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

157. 2025-ci il ərzində smart sayğaca 3000 kub metr yüklədikdən sonra istehlakçı smart kartına 75 Azn ödəniş edib smart sayğaca yükləyərkən balans neçə kub metr qaz oturacaq?

- A) 244
- B) 250
- C) 260
- D) 225
- E) 225

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

158. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2455 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 461
- B) 455.20
- C) 391
- D) 395
- E) 426.10

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

159. Tikinti-quraşdırma normalarına və zavod qaydalarına əsasən, məişət qaz sayğacının quraşdırıldığı yer göstəricilərin rahat oxunması və texniki xidmət üçün döşəmə səviyyəsindən hansı standart hündürlükdə olmalıdır?

- A) 1,6 m – 1,8 m hündürlük aralığında
- B) Döşəmədən dərhal 5-10 santimetr hündürlükdə
- C) Tam olaraq binanın tavan səviyyəsində (3 metrədən yuxarı)
- D) Pillekən qəfəsinin ən qaranlıq küncündə və yerdən 4 metr hündürlükdə
- E) Quraşdırılma hündürlüyü sərbəstdir, birbaşa torpaq qatının daxilinə basdırıla bilər

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının montaj təlimatları və tikinti normaları

160. Montaj zamanı məişət qaz sayğacının şaquli oxdan əylərək (əyri vəziyyətdə) quraşdırılması zavod təlimatlarına görə niyə yolverilməzdir?

- A) Daxili kinematik mexanizm və membran pərdələrin iş rejimi pozulur, bu isə əlavə ölçmə xətasına səbəb olur
- B) Sayğac əyri qoyulduqda daxili yaddaş kartı avtomatik zədələnir
- C) Borunun daxilindən keçən təbii qazın kimyəvi tərkibi dəyişir
- D) Smart-kart oxuyucusu batareyanın gərginliyini tamamilə sıfırlayır
- E) Cihazın xarici polad gövdəsi dərhal paslanmağa başlayır

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar və quraşdırılma təlimatı

161. Məişət qaz sayğacının quraşdırılması başqardıqdan sonra qaz sızmasının olub-müayinə edilməsi üçün hansı maddənin tətbiqi zavod təlimatları tərəfindən qəti qadağan edilir?

- A) Açıq alov (kibrit və ya alışqan odunun yaxınlaşdırılması)
- B) Xüsusi sabun köpüyü məhlulu
- C) Elektron qaz detektoru (sızmaölçən)
- D) Neytral qaz analizatoru
- E) Sızma təyin edən spreylər

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Təhlükəsizlik qaydaları"

162. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 3150 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 674
- B) 550.6
- C) 631
- D) 580.6
- E) 574

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

163. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2335 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 445
- B) 399.7
- C) 448
- D) 371.5
- E) 349,4

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

164. Sabit qaz tarifi nədir?

- A) Qazın istehlak səviyyəsindən asılı olmayan sabit xarakterli xərclərin qarşılınması məqsədilə hər bir istehlakçı üzrə tətbiq olunan aylıq tarif elementidir.
- B) İstehlakçının qaz paylayıcısı ilə bağladığı müqavilənin müddətinin uzadılmasına görə alınan birdəfəlik dövlət rüsumudur.

- C) Paylayıcı şəbəkəyə qanunsuz qoşulma hallarının qarşısını almaq üçün tətbiq edilən aylıq cərimə məbləğidir.
- D) Smart-kart tipli qaz sayğaclarının proqram təminatının yenilənməsinə görə tutulan xidmət haqqıdır.
- E) Sənaye müəssisələrinin gecə və gündüz növbələrində istifadə etdiyi qazın fərqli qiymətləndirilməsi sistemidir.
- Testin çətinlik dərəcəsi: Asan
- İstinad: Mənbə: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il 09 iyul tarixli 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları. Bakı, 2026

165. Məişət smart qaz sayğaclarında daxili yaddaşda saxlanılan son qaz sərfi məlumatları və abonent hesabı, batareya tamamilə çıxarıldıqda və ya bitdikdə zavodun qurduğu qeyri-operativ yaddaş (EEPROM) sayəsində nə qədər müddət silinmədən qorunur?

- A) Tamamilə qeyri-məhdud müddətdə (məlumatlar yaddaşda sabit qalır)
- B) Yalnız 5 dəqiqə ərzində
- C) Batareya çıxarılan andan dərhal silinir
- D) Maksimum 24 saat müddətində
- E) Növbəti qaz yüklənməsinə qədər, cəmi 1 həftə
- Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
- İstinad: Mənbə: Smart sayğacların mikrokontroller zavod təlimatı

166. Standarta görə, manometrin şkalasında ölçmə diapazonunun son qiymətini göstərən rəqəmin yanında hansı işarənin olması məhsulun dövlət standartına uyğun istehsal edildiyini bildirir?

- A) Ölçü vahidinin simvolu (məsələn, MPa və ya bar) və standartın tələb etdiyi marka nişanı
- B) Yalnız cihazın istehsal edildiyi ayın adı latın qrafikası ilə
- C) Saygac qovşağının kommersiya kodu
- D) Qaz kəmərinin maksimal diametri
- E) Heç bir simvol və ya vahid yazıla bilməz
- Testin çətinlik dərəcəsi: Asan
- İstinad: Mənbə: QOST 2405-88

167. Fizika dərslərinə əsasən, qaz korrektorlarının və sənaye sayğaclarının istismar mühitində temperaturun dəyişməsi zamanı fərqli şkalaların vahid aralıqları müqayisə edilir. Selsi şkalasındakı 1 dərəcəlik ($^{\circ}\text{C}$) temperatur dəyişməsi (fərqi), Kelvin (K) mütləq şkalasında nə qədər dəyişməyə bərabərdir?

- A) 1 K dəyişməyə bərabərdir
- B) 273.15 K dəyişməyə bərabərdir
- C) 1.8 K dəyişməyə bərabərdir
- D) 0.1 K dəyişməyə bərabərdir
- E) 100 K dəyişməyə bərabərdir
- Testin çətinlik dərəcəsi: Orta
- İstinad: Mənbə: Fizika kursu, "Mütləq temperatur şkalası, şkalaların dərəcə qiyməti"

168. Təbii qaz paylayıcı şəbəkəyə daxil olan azot (N_2) və karbon qazı (CO_2) kimi inert komponentlərin molyar payının normadan yüksək olması saygac əməliyyatlarında mühəndis tərəfindən niyə ciddi nöqsan kimi qiymətləndirilir?

- A) Qazın xalis yanma istiliyini (kaloriliyini) aşağı saldıqı üçün kommersiya hesabatlarında enerji dəyərinin itirilməsinə və ölçmə disbalansına səbəb olur
- B) Bu komponentlər sayğacın mexaniki çarxlarını kimyəvi olaraq əridir və fırlanmanı tam dayandırır
- C) İnert qazlar sayğacın daxilində qazın təzyiqini süni şəkildə 10 dəfə artıraraq partlayış yaradır
- D) Bu qazlar qazın xüsusi iyini (odorantı) tamamilə neytrallaşdırır və sızma aşkar edilə bilmir
- E) İnert qazlar qaz sayğacından keçərkən temperaturu mənfi 40 dərəcəyə qədər soyudur və sayğacı dondurur

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022 / QOST 31369

169. Məişət qaz sayğaclarının zavod təlimatlarına əsasən, sayğacın minimum işçi qaz sərfi ($(Q_{\min})$) ilə nominal qaz sərfi ((Q_{nom})) arasındakı diapazon cihazın hansı mühəndislik xüsusiyyətini müəyyən edir?

- A) Sayğacın ölçmə diapazonunun genişliyini (turndown ratio - tənzimləmə həddini)
- B) Sayğacın korpusunun daxili paslanma əmsalını
- C) Plomb vurulacaq yerlərin ümumi sahəsini
- D) Qazın tərkibindəki metan faizinin sensor dərəcəsinə
- E) Cihazın maye faza ilə işləmə qabiliyyətini

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Metroloji xassələr"

170. Düzgün cavab variantını qeyd edin.

- A) Pərakəndə satıcı alqı-satqı müqaviləsi bağlandığı gündən fərdi hesab açdıqdan sonra istehlakçıya istifadə aktı təqdim etməlidir
- B) Pərakəndə satıcı hər bir istehlakçıya qazın alqı-satqı müqaviləsi bağlandığı gündən təkrarlanmayan fərdi istehlakçı kodu verir
- C) Pərakəndə satıcı alqı-satqı müqaviləsi bağlandığı gündən fərdi hesab açdıqdan sonra istehlakçıya təlimat kitabı təqdim etməlidir
- D) Pərakəndə satıcı alqı-satqı müqaviləsi bağlandığı gündən fərdi hesab açdıqdan sonra istehlakçıya protokol təqdim etməlidir
- E) Pərakəndə satıcı alqı-satqı müqaviləsi bağlandığı gündən fərdi hesab açdıqdan sonra istehlakçıya üzləşmə kitabı təqdim etməlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 09 iyul 2026-cı il tarixli, 206 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş qazdan istifadə qaydaları.

171. Məişət qaz sayğacının (mexaniki şkalalı) displeyində tam kubmetrləri göstərən rəqəmlərlə kəsir (litr) hissəsini göstərən rəqəmlər bir-birindən hansı vizual üsulla ayrılır?

- A) Vergül işarəsi və kəsir hissəsinin qırmızı çərçivəyə (və ya rəngə) alınması ilə
- B) Rəqəmlərin arasında yanib-sönən yaşıl işıq diodu ilə
- C) Zavod tərəfindən vurulmuş xüsusi metal möhür xətti ilə
- D) Rəqəmlərin şaquli deyil, üfüqi yerləşməsi ilə
- E) Kəsir hissəsinin tamamilə gizli saxlanması və yalnız düyməyə basdıqda görünməsi ilə

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Məişət qaz sayğaclarının zavod istismar təlimatı, "Göstəricilərin oxunması"

172. Qaydaların 4-cü fəsilinə əsasən, qaz sayğacının dövrü yoxlanılması (metroloji kalibrəlmə və yoxlama müddəti) gəldikdə, sayğacın sökülməsi, yoxlanılması və yenidən quraşdırılması xərclərini kim ödəyir?

- A) Yalnız sənaye obyektləri özləri ödəyir, məişət abonentləri üçün isə qaz paylayıcısı tərəfindən pulsuz icra olunur
- B) Bütün növ istehlakçılar (həm məişət, həm qeyri-məişət) bu xərci tamamilə özləri qarşılamalıdır
- C) Qaz paylayıcısı öz vəsaiti hesabına bu əməliyyatları yerinə yetirir (əgər müqavilədə qeyri-məişət üçün digər hal nəzərdə tutulmayıbsa)
- D) Bu xərclər dövlət büdcəsinin müvafiq vəhdətin təmin edilməsi fondundan ödənilir
- E) Sayğacın sökülməsi üçün xidmət haqqı tələb olunmur, lakin laboratoriya sınağı ödənişlidir

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.3

173. Qaydalara əsasən, istehlakçı qaz sayğacının göstəricisinə qarşı etiraz etdikdə və ya sayğacın düzgün işləməsini şübhə altına aldıqda, qaz paylayıcısına ərizə ilə müraciət etdikdən sonra qaz paylayıcısı neçə gün müddətində sayğacın növbədən kənar yoxlanılmasını təmin etməlidir?

- A) Ərizə daxil olduğu gündən 10 gün müddətində
- B) Müraciət edilən andan etibarən 30 iş günü ərzində
- C) Növbəti rübün ilk hesabat həftəsində
- D) İstehlakçının borcu tam sıfırlandıqdan 15 gün sonra
- E) 3 iş günü müddətində tamamilə yeni smart sayğaqla əvəzləməklə

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.7

174. Sayğac əməliyyatlarında qazın keyfiyyətinə dair sınaq nəticələrinin mübahisəli olduğu hallarda yekun rəy harada verilməlidir?

- A) Akkreditasiya olunmuş müstəqil sınaq laboratoriyasında
- B) İstənilən yerli qazpaylayıcı sahənin mühəndis otağında
- C) Qaz tənzimləyici məntəqənin (QTM) daxilində
- D) İstehlakçının mənzilində vizual baxışla
- E) Metroloji xidmətin təmir emalatxanasında

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 7 və 8

175. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 5432 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 1315.6
- B) 1354.6
- C) 1276.6
- D) 1137
- E) 1286.4

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

176. Məişət smart sayğacında balans bitdiyi üçün daxili klapan qapandıqda, abonent kartı yükləyib klapanı yenidən açmaq üçün düyməni sıxdıqdan sonra daxili təhlükəsizlik sisteminin qaz sızmasını yoxlaması üçün zavod təlimatı tərəfindən təyin olunan gözləmə müddəti (taymer) təxminən nə qədərdir?

- A) 120-180 saniyə (təxminən 2-3 dəqiqə)
- B) 24 saat
- C) 5 saniyə
- D) 1 saat
- E) Klapan dərhal gözləmədən açılır

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: Smart qaz sayğaclarının təhlükəsizlik alqoritmləri təlimatı

177. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 4585 kubmetr qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 996
- B) 1061.5
- C) 1053
- D) 1025.25
- E) 997.5

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

178. Məişət smart qaz sayğaclarında daxili yaddaş və mikrokontroller tərəfindən qeydə alınan "Kritik sızıntı alqoritmı" (Leakage detection) necə işləyir və klapanı bağlayır?

- A) Əgər cihaz uzun müddət (məsələn, 24 saat fasiləsiz) çox kiçik, lakin dayanmayan qaz sərfi qeydə alarsa, bunu daxili xətt sızması sayır və təhlükəsizlik üçün klapanı qapadır
- B) Sızma yalnız sayğacın xarici gövdəsinə vurulan qoxu sensoru ilə müəyyən edilir
- C) Sayğac borunun daxili rəngini analiz edərək sızmanı tapır
- D) Sızma baş verdikdə sayğacın litium batareyası dərhal gərginliyini 10 dəfə artırır
- E) Zavod alqoritmində sızma təyini funksiyası mövcud deyil

Testin çətinlik dərəcəsi: Çətin

İstinad: Mənbə: Elektron smart qaz sayğaclarının proqram təminatı və daxili məntiq təlimatı

179. Qanuna uyğun olaraq, dövlət metroloji nəzarətini həyata keçirən vəzifəli şəxslərin (inspektorların) hüquq və vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyildir?

- A) Müəssisənin daxili kommersiya və maliyyə gəlirlərinin bölgüsünü və işçilərin maaş cədvəllərini dəyişdirmək
- B) Dövlət metroloji nəzarətinin həyata keçirildiyi obyektlərə maneəsiz daxil olmaq
- C) Müəyyən olunmuş qaydada istifadə olunan ölçü vasitələrinin yoxlama nişanlarını yoxlamaq
- D) Metroloji qayda və normaların pozulması aşkar edildikdə müvafiq protokollar tərtib etmək
- E) Tipə uyğun gəlməyən və yoxlamadan keçməmiş ölçü vasitələrinin tətbiqini qadağan etmək

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 15 (Dövlət metroloji nəzarəti)

180. Standarta əsasən, manometr siferblatının şkalasında tətbiq olunan cizgilərin, rəqəmlərin və simvolların rəngi ilə siferblatın fon rəngi arasında hansı əsas tələb qoyulur?

- A) Göstəricilərin vizual oxunmasını təmin edən kəskin təzadlı (kontrast) rənglər olmalıdır (məsələn, ağ fonda qara yazılar)
- B) Bütün rəqəmlər və fon eyni rəngdə olmalıdır ki, kənardan görünməsin
- C) Şkala yalnız yaşıl və mavi rənglərin qarışığından ibarət olmalıdır
- D) Fon mütləq şəkildə parlaq qırmızı rəngdə olmalıdır
- E) Yazılar yalnız ultrabənövşəyi işıqda görünən xüsusi mürekkəblə yazılmalıdır

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: QOST 2405-88, Maddə 2.2

181. Smart-kartlı məişət qaz sayğaclarının ekranında "LOW BATT" (və ya batareya simvolu) yazısı yanib-söndükdə, zavod qaydalarına görə mühəndis tərəfindən hansı tədbir görülməlidir?

- A) Sayğacın daxili litium batareyası "Azəriqaz" İB-nin xidmət mühəndisi tərəfindən müvafiq qaydada və yenisi ilə əvəz olunmalıdır
- B) Sayğac dərhal sökülüb hurdaya (utilizasiyaya) göndərilməlidir
- C) Abonentə qaz istifadəsini dərhal dayandırmaq barədə yazılı bildiriş verilməlidir
- D) Sayğacın gövdəsinə xaricdən 220 V gərginlikli naqıl bağlanmalıdır
- E) Batareya dəyişdirilmədən, sayğacın displeyinə günəş paneli yapışdırılmalıdır

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: Smart qaz sayğaclarının daxili istismar təlimatı, "Texniki xidmət"

182. Əhali abonentinin 2025-ci ildə istifadə etdiyi 2586 m³ qazın dəyəri neçə manat təşkil edir?

- A) 425.5
- B) 461.8
- C) 478
- D) 520.4
- E) 597.5

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: İstinad: Tarif (qiymət) Şurasının 24.12.2024-cü il tarixli 18 sayılı qərarı

183. Qaz tərkibində su buxarlarının "şəh nöqtəsi temperaturu" göstəricisi sayğac əməliyyatları sahəsində hansı texnoloji problemin qarşısını almaq üçün nəzarətdə saxlanılır?

- A) Borularda və sayğac mexanizmlərində kristalhidratların yaranmasının və donmaların qarşısını almaq üçün
- B) Qazın xalis sıxlığının süni şəkildə artırılması üçün
- C) Odorant maddəsinin buxarlanma sürətini tənzimləmək üçün
- D) Sayğacın xarici gövdəsinin paslanmasının qarşısını almaq üçün
- E) Qazın yanma temperaturunu süni şəkildə aşağı salmaq üçün

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: QOST 5542-2022, Maddə 4.2

184. Mühəndis sayğacda kənar müdaxilə şübhəsi ilə akt tərtib edib sayğacı laboratoriyaya göndərir. Qaydalara görə, laboratoriya yoxlanılmasının nəticəsi barədə aktın bir nüsxəsi neçə gün ərzində istehlakçıya təqdim olunmalıdır?

- A) Sınaq keçirildiyi gündən 3 gün ərzində
- B) Sayğac sökülən andan etibarən 24 saat ərzində
- C) Heç bir müddət qoyulmur, növbəti növbəti bildirişlə göndərilir
- D) Laboratoriya sınağından dərhal 1 ay sonra
- E) Sayğacın növbəti dövrü yoxlama ili tamam olduqda

Testin çətinlik dərəcəsi: Orta

İstinad: Mənbə: NK-nin 189 sayılı qərarı, "Qazdan istifadə Qaydaları", Maddə 4.9

185. Qanunun tələblərinə görə, dövlət tənzimlənməsi sahəsinə aid edilən ticarət əməliyyatlarında və qarşılıqlı hesablaşmalarda (kommersiya məqsədli qaz satışı) hansı ölçü vasitələrindən istifadə olunmalıdır?

- A) Tipləri təsdiq edilmiş və yoxlamadan keçmiş ölçü vasitələrindən
- B) İstehlakçının özü tərəfindən seçilmiş və bəyənilmiş istənilən sayğacdən
- C) Yalnız xarici ölkələrin standartlarına uyğun gələn, lakin daxili reyestrə olmayan sayğacdən
- D) Yalnız mexaniki iş prinsipinə malik və elektron korrektor olmayan sayğaclardan
- E) Metroloji yoxlama müddəti bitmiş, lakin vizual olaraq saz görünən sayğaclardan

Testin çətinlik dərəcəsi: Asan

İstinad: Mənbə: "Ölçü vasitələrinin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Qanun, Maddə 13 (Ölçü vasitələrinin yoxlanılması)